

שער הכניעה

הרמה אשר לא זכרתים בשער הזה וזכור מה שהעירותיך עליו מהם ושימנו נגד עיניך
השוב בו תמיד והשתדל לקנותו ופקדו עמ נפשך ופדותיך תדיר והעור באלהים עליו
ושאל אותו ממנו להתקרב אליו ולהניע לרצונו אולי וישייך לו ויכין לך הדרך אליו כמד
שמתפללים החסידים אתר תפלתם אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי
נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה , והזהר מהרהור לבך ופתווי היצר לך כמה שיביאך
אליו מהנובה והגאווה והנאון ובקשת השררה והגדולה והממשלה. וכבר הזהיר אופני הדרך
השוה לאדם בעולם באמרו (משלי ל) שתיים שאלתי מאתך גו' שוא ודבר כוב הרחק ממני וגו'
ואמר (סס) פן אשבע וכחשתי וגו' ופן אורש וגנבתי . הקיצה אחי ואל תתעלם לרפא מדה
הגאווה מנפשך ומסדותיך ברפואות אשר הוריתיך . ואל ימנעך מזה מה שתראה עליו המון
בני אדם מהתעלם לרפא נפשותם מן המדה ותאמר ימצאני מה שימצאם כי העור כשיחידמנו
לו הכהלים המועילים שיוכל לרפא בהם כשהוא מתעסק בהם אין מן הזריות שיתאחר
מה ויאמר ימצאני מה שימצא חברי העורים ואלו היה אחד מהם שומע אותו אומר
הבאמר הזה היה לועג למאמרו ומסכל עצתו וכפי זה עיין לנפשך והשתדל לה ככל כחך
ואל תתעלם כמה שיועילך בעוה"ו ובעוה"ב פן תמות סבלי השנת מאוייך מן המעלות
החמודות אשר ביכלתך להשיגם כמו שאמר החכם (סס כה) אתות עצל תמיתנו ואמר
(סס כד) על שדה איש עצל עברתי ועל כרם אדם חסר לב ושאר הענין, והאלהים יורנו
:אותך דרך עבודתו ברחמי ובחסדיו וכן:

שלם שער הששי . בח' תהלהל נפשי :

שער השביעי שער התשובה

בביאור אופני חיוב התשובה וגבוליה והדברים התלים בה . זה פתח השער :

אמר המחבר מפני שקדם מאמרנו בכניעה והיא שורש התשובה והתחלתה ראיתי (ס"ט)
ראוי לסמוך לה באור נדריה ואופני השלמתה ואומר תחלה בחיוב התשובה
והצורך אליה שכבר נתברר לנו מדרך השכל ומן הכתוב בתורה כי האדם מקצר מעשות
מה שהוא חייב בו מחובות הבורא מדרך השכל מה שמצאנו עליו האדם מהתחלפות

מרפא לנפש

מקום שכתב סוס : שוא ודבר כוב הרחק ממני ריש ועשר אל תתן לי חסרפני להם חקי מן אשבע וגו' ועיין
בפי זכירום עלי מה שכתבתי על סקו זס כסס סלמתיך דברים נחמדים : יורנו מדבר נעור : ואותך סלומד סססר סוס וזס
אחמו דרך עבודתו נחמתי אכיר :

אמר המחבר מפני כי באור גדריה ר"ל גבולם של המוסר שהסוס האנושי שלמה בלי פלס כמו שיתבאר בס"ד ופי' וחס
לא יתלים כל נדרי המוסר שיתבאר שם עדיין סוף מנחון ויש פלס בתשובתו כפי' כריש עשר סיחוד ע"ס : מהתחלפות

טוב הלבנות

להצניעו : ופקדו עמ נפשך וזכרו תמיד עם
מדות נפשך, כמו וס' סקד לח ערה : והעור
באלהים עליו תעשה לך עזר מלאהים על קיט מדק' זו,
והעור הוא עזו : ויכין לך יכוין לך : השוה לאדם
הישר וטובו כמו (איוב ג"ג) ולא שוה לי : מן אשבע
ובחשתי כה' מרוב גאווה : מדה חולי : ימצאני
מה שימצאם יעבור עלי מה שיעבור עלי חספי
העולם הלוכשים גאווה : בהם נרפאות : ומסכל
משנן סכלת : מאוייך תמותך : יורנו אותך כלי'
אחמו ולחמך סמעיני :

מה שמצאנו עליו האדם כלי' הענין שמלאנו
עליו מהגה הסלס ומקירו : מהתחלפות טובעיו
אך הסנע עטו מתחלף ללהוב דבר ולשנוא אחמו
ואע"פ וגם סוף כהתלהב כמון : בחיוב התשובה אין

פת לחם

גרמה לסס הסלסות : והשתדל לקנותו סססס אללך לקפי
עלמי : ופקדו עמ נפשך כוי לטון סססס ונקור סממיד
הרגים ותמסס אלס עדיין יכנו עמך : ושאל אחמו סססו
להתקרב אליו כוי סססל. ככניעס מן סכורל וכוונתך סססס
לסביג אחמו ככדי עפי' סססקכ אל סכורל יתי' והניע לטוטו
יחי' : אולי וישייך לו ויכין כוי חולי יעמע נקסתי וישייך
אל ככניעס ועפי' זס יכין לך סדק אליו יתי' : מהרהור לבך
וסחוי היצר כוי עפי' סססלס מניס סססורי לכו סלולס מניולל
היצר ססססו לנכוס וגולן : ימצאני מה שימצאם כלי' מוס
לי לססססס יורר מוס ומס שימללס כומן סנימול יענלל ג'ס
אחי' : ואלו היה אחד מהם אחר מן סעוריס סיס שומע
עור זס לחמך כן סיס לועג למחמו וגם לא סיס נעמע
לעלמו לסססלל כמסוי' וז"ל ומסכל עלמו מחיק עלמו לסכלות :
סבלי השנת מאוייך סנדולי נענע כל לזס כוסנע ססלס
וססססוקות לסכנע ססססלות סססססס :

שער השביעי שורש התשובה והתחלתה קראם
שורש הסתובב סממניס יססססס עניניס
ססכל מחיוב אחוס וזללס חוקך כיל לזלס : כהתחלפות
סביעו

שער התשובה

בבעיני הובדל שרשי הרכבתו והתהפכות מדות נפשו וסכות תנועתו והתחייב בזה התחלפות מעשיו כפי החלוקה ההוא מהם הנאה והמנונה והעול והצדק והטוב והרע ועל זה יצטרך לקשר תורה וסמורת הנהגה אבל מ"ש בתורה בענין הזה מהם מה שאמר הכתוב (נלמדת ה) כי יצר לב האדם רע מנעוריו ונאמר (סג) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ונאמר (לויכ יט) ועיר פרא אדם יולד ונאמר (סס כה) הן עד ירח ולא יאהיל ונאמר (סז) כי אנוש רמה ונאמר (סח) ומה יוכה ילוד אשה, וכיון שהתברר אופני הקצור במעשי האדם היה מחנות הבורא אותו שנתן לו יכולת לתקן מעותו ולהשיב אברת עבודתו בתשובה והעיר אותו עליה באהבתו ובחמלתו עליו ואחר כך נחץ דברה והבטיח כה על ידי עבדיו הנביאים והרחיב אמתלאותינו במנותנו מדרך עבודתו ויעד אותנו לקבל אותה ממנו ולרצות בנו מהרה ואם ארך המרותנו את דברו והפרתנו את בריתו כמו שבאר

מראש לנפש

מבעיני שיש בלדס כמה מני מעשים קיימות ומתקיימות ולחזק וכיוצא וכן המון והמון כן : והבדל שרשי הרכבתו שאלו מרכיב שדי יסודות ששם מובדלים ומתפרשים זה מה ואם יגבר אף על חזקו פני' שבהם מנז' האדם ובהם ומתחיל מעשיו בעבור זה : והרהפכות מרות בשאר כמה האדם כמה חזק : יש בו מדות וחזק ששכסס כסס שסיס קיוס לגופו ויש בו מדות ששכספ כסס לתמסל ולעוסי' וכן סס הסיסי והסיסי : כך ככב כשער ע"ס פ"ס וכשער תפרישות פ"ל : וכן וכן נגששו מדות מתחלפים שוכרים פסקי' א' משער סיני כמו בשמחה וכלל בו ע"ס : כרם הנאה והמנונה ולכן כסס יפסס דברים יחסי ויפסס ופסס יפסס מעשים מנוסים פסס עול ופסס דק וסוכו רוע : ועל זה יצטרך לקשר התורה שאל ילך שבריות לבו ולפי דעתו כך : סכל קשאי החרים שסול דרך הסיס כמשי' ופסס : ועיר פרא כשיר סס ססו חמור קסן כסול כמדרש שאלו בו מותר סכסכות כן אדם יולד ג"כ כלי חכמה ומוסר דו"ל : ונאמר הן עד ירח וגבי פניכו ספוקים כן כלך ולכן סכסוכ כך סול ומס ילקד חנוש עס אל כסוכווא עליו וסוכין : ומס יחס יולד אכס : כן עד כסיר ססור מן ירח זלזל יחסיל וסוכסיל לא זכו בעשיו : ממחמ סלל זכו בעשיו : אף כי חנוש כמס וכן אדם חולעס ומכ"ס אקוס רמס כסוכווא עליו וסוכין כוולתי ממחמ ופסס ולמס ירעס : וזה סתנרת חבורתו לשון כן ומינס ורמחוס שנתן לו יכולת לטוב כסוכוס כי סכל סיס מדיני טסס סמחלס סיל סחוס כמנסה כמלכותו חלעלס דק כס"י חמן הסד סול ולא יחפון כחוס סמט סול כרעס כי חס כסוכו וחס לא זכו כלכד שמקלל חסוכס כעיר ג"כ עליס כמ"ס כרמס וססס כי ילזלו עליו וגוי ע"ס נישלס כרעס וסכלס לנו כמס סעסוס וסמחללוס סטכל לעסון על ענווסט כדי ששוכס כסוכוס זכלל נישלס מדיני סלל כמ"ס כוספ כסוק שוכס יסרלל עד כי חלסי כן כסלל סעוק קחו עמכס דברים וסוכו אל כ' אכשו חלוי וגו' כי לעסון וכן חמס (כיתוחקל ג) וחסקס ג"כ אדם יולד אף בית יסרלל אף חס נלסס חס חסוקס כללס סק"לו סניניס חסוקס : ומס ארך המדותנו את דברו חל"ס שסרלכס למדותו כמס זמסס ולכסוק עסס מנסע חלוקס וזקקס וכן ענווסיו חסוקס ויסס :

פת לחם

מבעיני שסול חסוכר נשמיס מחלפסס זה מוס כמו שדי מדות סכל חסס חלוקס כקכסס מוולסס : שרשי הרכבתו כסלס וסוקק סס שרשי סכסכו וסס מוכדלים מן כקסל חס כקסל סס מוס ונסס לרומיות חסס למשיות גס שדי יסדות נקראיס כרשי סמרכסס : והתחלכות סרות נששו ססס מחסססס מוסן למן כססס לרלון נמחמ לרונס ומלכאיות לרמיס וכן ככלס : וסירות הרערוס למעויו סוכוכס לרלל מוס מדי : הנאה הרמנונה כמדוס וסכול וכלכד כמס שדין חסס לבריות וסכול וסרע כמס ענין אדם למקס : לקשר שסיס נקשר כעסותוס סחורס וחס כסור מרע וחס פועל סוכ אמר וסמורס כסנסס שססכס כמנסע עיס עס כמנסר לו : ועיר פרא אדם ספירוס כלי סוכוס ססלכס כסולרו כל כני ערל : הן עד ירח כרעס סר עד וסכוונס על אור סכלי ססול חסון בלדס כפי כעסו וחס מס לפי דברי חקירוס סמחמיס סכל ספועל ללכד מלל ספועל עס ירח על סכלל חלמי' כסול מקבל חסו מן סכלל ספועל כמו ספירוס מקבל חורו מן סמסס : לחקן סעורוס סמסס ספועל רע ומקון חידעס עבודתו סלכד ומנו כסעוד פסוח סוכ : כרז דברה מיסל לגו חוסס : והרחיב אסרלואריותו כ' סלל חמור עולס וסלל דמס ח' חניס קסוקו לפי רוע סמסו לכך מן סול ומ נשמו סמחללוס כרסות סמחללוס מלפיו כמס ספירוס עבודתו כדיי סנלע וסלמינו סעוד מקוק לו כסוכוס : ומס ארך כו' אף סלל

למחמה כלדקסס חס ירלל ח"י לנדקס כעמסיס : מרנות הרבור מל' ומסוי חלל סכר חסון (סמח ל"ג) : עקלי על חלסס : ואח"כ נחץ דברה כלי' לא די סמקבל סוכנס חלסס קף סכר מנינו וססוקד עליו עכדי ככנילס לעכד חלסס על סמסוכס פסוח סוכ : כרז דברה על כקלסס כרמיס : חרדיב אמתלאותינו מיוקן עיסיס וסווסו , וסמחלל סול לען סקון כמס חס ומסן סמחלל לדיכרו עכדני מל' : מיעד ארנונ סכמיס חוסס : ומס ארך חף סרלכס סעשע לכמכות

שער התשובה

(יחזקאל ג') **בפרשת ובשוב** רשע מרשעתו ועשה משפט ונו' ולפי שהיו הצדיקים שני מינים האחד הנצלים מן החטא והעול והשני השבים מן החטא והיה רוב המון הצדיקים בעלי התשובה התהיל המשורר ואמר: (מלכים ג') **אשרי נשוי פשע ככמי חטאה ואח"כ זכר הכת השנית הנצלת מן החטא ואם היא קודמת במעלה בפני שכל שב כבר היה צדיק קודם שיחטא ואין כל צדיק שב ואמר עליהם (סג) אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון ונו', וזכר הכת הזאת באהרונה מפני מעומו מציאתה בכל דור כמ"ש (סג קל) אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד ואמר (קלח ח) כי אדם אין צדיק בארץ ונו' ונאמר (מלכים ב ח) כי אין אדם אשר לא יחטא, ובעבור זה קבעו רבותינו בפתחת תפלתנו ענין התשובה והבליחה כתרצה בתשובה והסרבה לסלוח. וראוי לנו עתה לבאר מדברי התשובה עשרה ענינים. הראשון מה היא התשובה. והשני לכמה חלקים תחלק. והשלישי במה תהיה התשובה מן האדם. והרביעי בבאור נדריה. והחמישי בתנאי כל אחד מהם. והששי איך אופני ההערה לאדם על התשובה. והשביעי בבאור מפסירי התשובה. והשמיני הישתוה בעל התשובה עם הצדיק הניצל מן החטא אם לא. והתשיעי אם יתכן לחוטא לשוב מכל חטא אם לא. והעשירי מה אופני התחבולה למי שהתשובה מחטאיו קשה עליו. ובוה נשלים כל אופני התשובה וחיוביה אשר בהם נקוה מחילת עונותינו בעזה"י:**

פרק א ואומר בבאור מהות התשובה שטעם התשובה הוא התקנת האדם לעבודת הבורא יתברך אחר יציאתו ממנה וחטאו בה והושבת מה שאבד ממנה אם בעבור

מרפא לנפש

ולפי שהיו הצדיקים שני מינים בר ובה לחן נלמד שחמך דכ"ה ג' פעמים אחרי כבוד שני מיני צדיקים כנגד נדון מטיקרו של עטס טעס טעס חטא וכנגד כעלל תכונס והחלל מעטס תפלת ואמר אחרי כבוד פשע ככמי חטאה ואמר כך אמר אחרי חטא לא יחשב ה' לו עון ואין בידו רמיס טעס צדיק מטיקרו: ואם היא קודמת במעלה אע"פ צדיק מטיקרו כוף קודם במעלה מפני שכל שב נוודלי לא נולד עם החטא ואיך כבר סיס לו תפלת מעלת צדיק ואין כבוד צדיק למעלה ככב ואיך ראוי כוף עושה חטא ויותר במעלתו מן ככב וראוי שזכר בראשונ רק מפני שיעוץ מלאוץ דריה מטיקרו עד סופו שלא יחשב לעולם לכך זכרס כלארונס: ונא"פ שחליל במקוס שנעלי תפונס עומדים כוף מדננס ומדננס יח ככנו ענינר טעסם כציק ח' ע"ס: ואמר כי אין אדם אשר לא יחטא כפלתם שלמים שלמים ע"פ דכיתס כעתי" פ:

פרק א מהות התשובה מה היא הפשע ומטעם התשובה ר"ל פירוש מלג הפשע וטעם כוף הפשע

פת לחם

כמות מחייבו אם זכרו וסמרו וכו': מפני שכל שב סכרעס הממנר כרעס מי שחומר סכרדק גדול ממכיס ונתון טעס לרעסו סכרדק גדול מביס לפי שכל ורואיס ככל שב סיס צדיק קודם לקבלו ונתקבלק אחי"כ די שחל"ז לא ידעס לגמרי חלונס כדלוי מי שאל נכס כקלקול כוף טוב ממנו כבאלתס אם ככסיס סיו מהולדתס רמיס כינוי חומידס סהוף דבר מוכיח כעכס סעלס כפאש"ס אכ"כ סוסס לכוות טוב ככפלננ צריכס לכוות כמולדתס רמיס וכנר נחל"ז דומנח זכ כנ"ח סכנרדקו"ת כמות לחזון חוק מלד כמו סהחוליס סס נולידס ערויס ככ"ס סהחוקיס אהננ עכשוו ססור דציקס ספתלתס וכו' יכול"ס לפחויק נדקתס א"כ כחטא כוף קלקול כחיקס וסמול"ג מי שאל קלק"ל כוף טוב ממנו ולקמן מחלק סחכנר כפלטו מי סכ"כ"ס חשבו מן סכרדק וכן חכס סכרדק סהוב ממנו ו"ע ויכר כרלס לגרוס קודמת כוונן לוף קודמתס כעלס ונתון ומכ"ס על קדימס כותן מטט וכו':

פרק א שטעם התשובה שיק מסיחה: אחרי יציאתו ממנה שאל וסרק עול סכנרדכ כעול חס על עכ"ס טוב ועל נלתי סור מרע חמר והפלוו כ"ס: מה שאבר סכנו

טוב הלבנות

למהות דברי קדשו: ועשה משפט וזלדקס עליהס הוא יחיה: נשוי פשע ככמי חטאה מי שמתח אלל פשעיו וככס חטאיו: הכת השנית וראו חמרו אחרי לא יחשב ה' לו עון: ואם היא קודמת במעלה אע"פ שהיא קודמת במעלה: מפני שכל שב צדיק בל לימן טעס למה כח הצדיקס קודמס לבעלי תשובה במעלה, אך ענין קדימס כעלס ככתב איט מן החדה, סקדימס כעלס איט רק כעלמלתס האחד יותר ממעלת האחר כאלו חממר יוסף קודם ליעקב אחיו ומפי שמתעל חשיבות: אלל המתך יותר ממנו. אלל זה הענין דומה לקדימס כככע כמו שחממר האחד קודם לשנים כככע מפי שחפכר סימל"ח אחד זולת מילית סהריס וחי חממר כעלמל סהריס מנלי מיליתס האחד וכטודע לבעלי הגיון ואלן מי סיססך כדכ"ר והחממר עלמו זכ"ר כעכר סהרוד קדימס כככע על זה הענין ואלו עוד שאלן הצדיק קודם כעלס לבעל תפונס כהחלס אלל לפעמים מעלת האדם יותר גדולה ולפעמים שריס וככסו סהריס החממר עלמו ככ"ח מהו השער כי כמותס לא טעפס שאלן כ"כ כרעס מעלת האדם יותר גדולה. וכמתס עכס סהריס שריס וחי חממר כעלמל סהריס שריס כ"כ חמל החממר ככרדקיס יותר מעולס ממנו וכו"ל שאלן לומר סככיוו פשע וככמי חטאה סהריס כככוב מדכ"ר כעכירות ל"ח ט"ס כהס כרעס דוקל ועוד אלק יאמר החממר סהריס חולתס של דציקס מנל"ח סהריס מעט ככל דור חליל"ה לנו כנהכוב רוב כני אדם עובריס על כריכותס ומימת כ"ד ונכס חלדיות סהריס מספוס א"ס עונות סחממר ונו' ומאד"ס אלק נציק ונו' ומטוסס חספלס איניס עוליס כלל כעכירותס גדולות כאלו וחי אפכ"ר לי לחקן' ה' החממר ח"ס לא כעכוס סהריס ח"ס ח"ס חממר לקדימס ז' כמכ"ר למעלה:

פרק א שטעם התשובה למה ענין הפשע ופירושה: אם בעבור סכרורו איט משיב חללוהו לחות

למנוחו

שער התשובה

סבלותו באלהים ובעניני עבודתו או שנבר יצרו על שכלו או להתעלמותו ממה שהוא חייב בו לאלהים או בעבור התחברותו לחברים רעים פתוהו וחמא בעבורם וכיוצא בזה כמו שאמר החכם (מש' ה) בני אם יפתוך המאים אל תבא ואמר (ס' נד) ירא את ה' בני ומלך עם שונים אל תתערב. והיציאה מעבודת הבורא על שני דרכים, אם בעויבת מה שצוה הבורא לעשותו והתעלמותו ממנו או בעשות מה שהזהיר מעשותו וכונן בו להפרות את בוראו, ואם תהיה יציאתו מן העבודה בעויבת מה שצוה הבורא לעשותו כלכד אופן תשובתו מקצורו יהיה בהשתדלו במעשה הנכון והדבקו בנדרי התשובה אשר אני עתיד לכאדם בזה השער, ואם היתה כמה שהזהיר הבורא מעשותו אופן השנת קצורו יהיה בהשמרו מחזור אל כל מין המעשה ההוא ושישתדל לעשות הפכו עם הדבקו בנדרי התשובה ותנאיה אשר אני עתיד לכאדם בשער הזה בעזרת האל יתברך. והדמיון בזה בענינים הטבעיים באדם שחלה נופו מחמת המזון אם מפני שנמנע מאכול מה שיש בו התמדת בריאותו או מפני שאכל מה שהויקו והפסיד בריאותו וכשהיה חליו ממנו המזון אשר התמיד בו בריאותו אופן חזרתו אל הנכונה יהיה בהרבותו ממיני המזונות הראויים לטבעו עד שישוב אל הנבול השוה וכשיחזור אל עניני הראשון הטבעי ינהג במוזנו המנהג השוה ואם יהיה חליו מפני שהתנהג כמה שהויקו מהמזון אופן בריאותו יהיה בהשמרו מן המזון ההוא והדומה לו ולהתנהג כמה שהוא הפך מזנו ומטבעו עד שישוב אל הענין השוה וכאשר יבריא נופו ויעמוד על הנבול השוה לו יאכל מן המאכלים השוים בין שני המאכלים והאמצעיים בין שני המזנים וכבר דמה הכתוב העונות במאכל הרע כמ"ש (יחזק' נא) איש בעונו יוכרת האוכל הבורר תקדינה שני:

פרק ב אבל חלקי התשובה הם שלשה אחד מהם השב מחמת שלא מצא דרך לעבירה
מראם לנפש

סודם כ' וזו מלשון עשמו וזלו: אם בעבור סבלותו באלהים לא מענוהו ס' אל המדות: ובעניני עבודתו או שהוא סבל בעניני עבודתו: ואין נזר ירא תפא: או להתעלמותו או שגג ונעלם ממנו וזו לא ידע ואס: או ריל ספסוף דעתו ממנו שלא רלם לתן דעתו על ק: או בעבור התחברותו לחברים רעים כ' כל אלה כן אופן עמוטם נלדם ללא מעטרה ס' אל המדות: ועם שאינם ריל המזנים סס כשעיים אל תפתור לסוה חס: וכן בן להמרות את בורא דהל' שגג או נלסם יס לו אפתלל וסדוק שגלות יס יבין וכשמתעל יטע זז מסס עד שמתולן לו:

פרק ג שלא מצא דרך לעבירה שלא אנס לידו אוסס פניסם אכל כהאר סחל לידו יפסנס ואחר כן יתחטס וכן לפולס:

פת לדם
 שאך מלס ססד ממתטס לו כין ידיו ואלכז ממנו: סכלורו באלהים כ' שלא ככיר רומטוהו יפכד וגס לא ידע טוב מן סענוס ח' וכנס לנדון: או להתעלמותו כ' שססיה דעתו מתערב אלכס כשעיים מעשיסם אל תפתור פמסס: אם בעובות כ' והתעלמותו סמנו שפנס מתהלס ואחר כן ססיה דעתו מסס כהלס כסמסן ססון כמו שסרס פס' ז'ל כסוקו לס סכות סכנה סיון מוג זככע סמון סוה ד'מ לס סיס פגוז ק' יפכנס פתס כמזונות חמסס וכן לססין:

פרק ב שלא מצא דרך לעבירה כלומר שלא נהמסס ואלו

המעשה הדוא כל' שדחיק עליו חן מן הדבר המותר בנאות הענין המצוי אל האסור, וכמו שכתב בס"ה מה השער: לעשות הדבר שירגיל סכסו לטעות בהסין הענין שחמס לו כמו ד"מ החוסס בנלוס ירגיל עלמו כהכנסה יוסר מדור וחס כמחלל ומסכה ירגיל עלמו כנזמות, וכן כיוולא כזה: שנמנע מאכול וכו' כהרעיש מנו עלו מן הלסס והמזון סהרין לקיום האדם: מה שהויקו מזונת מויקס ורעיס לגוף האדם: אל הנכונה אל אופן כניולוטו: ברברותו וכו' שחלל יוסר מן סהרין לסכסו אדם כיווני: עד שישוב וכו' אחד שישוב לכניולוטו שזו איס לרגיל כהכנסה כסס רק כתיכנס סהיה: והדומה לו שמתחל שכנס חלל כח הסכסו שזו מן סמון סהול מיק לו חן מן הכללי מיק כ"כ כערס כרעולות: שזהוה דהפך סמוג וסבוע לרג' סיחטסס כפמס סלהס מוג ופכנס הפך סמון סהיקו ד"ס לס סמון סהיקו סיה חס יכנס כיוכר ככנסו לרג' סיחטסס עלמו מלחלל ככרס סקן חמסס ולרסס ומה ססס קרסס ויכנסס מסר סלהס דסוקן ססס סמון סהיקו ככר' חמד ור"ס ככר סמון סהול אכל יכנס עלמו כהכילת סמון ק' גלס סהול הפך נמוד ואחר סמח לכניולוטו יסל ללכול ככרסס סהיס כין סהיה כל' מתעלסס דסינו חס ולס אל ק' ויכנס:

פרק ג שלא מצא דרך לעבירה שלא אצט ענינה לידו או מסר יראתו מני אדם: יתלים

שער התשובה

זכשהוא מוצא נזכר יצרו על שבלו ולא ימנע ממנה וכאשר ישלים עשותה יראה ננות מעשהו ויתחרט על מה שעבר בה זה שב פניהו ולא בלבו וכלשונו לא במעשהו והוא חייב בעונשו הבורא יתברך וכו' נאמר (ס"ו) הנוב רצוח ונאוף והשבע לשקר ונו' המערת פריצים ונו'. והחלק השני השב בלבו ובאבריו ועומד בשבלו כנגד יצרו ומתנהג להכריח נפשו ולהלחם עם תאוותיה עד שינצחנה וימנענה ממה שינאנהו הבורא יתברך אלא שנפשו רוצה להמותו תמיד אל הפך עבודת הבורא ושואפת אל העבירה והוא משתדל לחסום אותה ופעם תנצחהו ופעם ינצחנה וזה אינו שלם בדרך התשובה שמחייבת לו הבפרה עד שיסור מן העבירות לגמרי כמו שכתוב (ישעיה כו) לכן בזאת יופר עון יעקב וזה כל פרי הסר חמאתו ונו'. והחלק השלישי אדם שהתנהג בכל תנאי התשובה והגביר שכלו על תאוותו והתמיד לחשוב עם נפשו וירא את בוראו ובוש ממנו והשיב אל לבו נודל חטאו ועונו והכיר גדולת מי שהמרמה אותו ועבר על דברו והציב עונותיו לגנד עיניו ולנכחו תמיד מתחרט עליהם ומבקש המחילה בהם כל ימי חייו עד בוא קצו וזה ראוי אצל הבורא להנצל:

פרק ג אבל במה תהיה התשובה מהאדם אומר בזה כי תתכן לו אחר הקדמת ידיעתו מרפא לנפש

וכו נאמר הנוב רצוח ונאוף ונו' עיני כשער הסגורין סוף הקדמה כרעיות ססוק סוס וסירוסו: והציב עונותיו לגנד עיניו כמו שכתוב ומחלתי גנדי תמיד: הראשון שירע גנות מעשהו כו' ונתיב לכתובין כלן דברי

מוב הלכבנון

ישלים עשותה אחר שטפה נחת רוח ללצו: ויראה גנות מעשהו כמו ד"מ הנכסל בדבר ערוה שחמר מהשלים פעולתו ועסקת ממנו חשקו וילכו על הדבר מהגים חרפה וגמות עבירותו ומחמרתו כמו שחמרו הכתבים מלאים חרפות: לא במעשהו שכל זמן שילכו עליו ויבדו לעצור הוא עובר עליה ואלו כבואו בזית עליהם יתודה על עונותיו ומבקש עליהם כפרה והוא אך ילא ילא מביח עליהם חוזר לפקוד אשמותיו ולעבור עליהם כנראהשונה וככה דרכו תמיד: הגנוב ונאוף והשבע לשקר ונו' ואומר ובאחם ועמדתם לגבי בזית הזה אשר בקדל שמי עליו ומערתם ללגט למטן עשות את כל החוטבות האלה ר"ל שחוטבים שגולוים מעונתם שבעור שיעורו להמדות בזית ה':

המערת פריצים היה הבית הזה ונו' *כאלו ח"י בית ה' כמערת הפריצים אשר שמה יחספו אחי בליעל לספר איש לרעהו את כל חטובותיו ואשר מלאה ידו מן העול והחמס גס בזה לא יבשו גס הכלם לא ידעו מחמת שקולם מנאפים עגרת עובדים, קן הנה בואם אל בית ה' להתודות עונם ופשיעיהם ואינם שבים מהם רק כמו שמתפייס הפריצים מעשיהם: תוון מעונתם ומקום מחבואם: ושואפת אל העבירה מלפס ומחשקת אל עבירות, כמו שאלה רוח (יחיה ב'): שחייבית לו הכפרה כליו שדינה לכפר לו על שפיעיו: לכן בואת ונו' וזה כל פרי הסר חמאתו. שפיעים דקדק שאל יעקרו ע"ז מקדכס כ"ס שיעורו על שאל עונותם וכמו שגאלם פס בעמין, והמחבר הביא הכתוב הזה ע"ז המליכה שרץ להסיר חמאיו לגמרי:

גדולת: מי שהמיר כו' גמרי' ואמר מי שהמיר אורו מל' ועבר על דברו וקדס הכנפס שזדק גס על המחשבה קודם כמעשה שמיד שמחש כענינים ומכיים לעשותה הוא מנעיס יולדו ימ' סמנין ונו': לגנד עיניו ולנכחו חמס ל' הכחוב (משלי ד) מינין נכסם ונעפשו ישיקרו ענד סוף סמנין מי מוסרימ אלשיך ז':

שער התשובה

בשבועה דברים. הראשון שידע גנות מעשהו ידעה ברורה כי אם לא יתברר לו זה ויהיה מסתפק או שונג בלתי מזיד לא תתכן החרטה ממנו עליו ובקשת המחילה בו כמו שכתוב (תהלים נ"א) כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. והשני שידע בחיוב רוע מעשהו ונתוהו כי אם לא יתברר אצלו כי מעשהו רע ומפעלו אינו טוב לא יתחרט עליו ולא יקבל תנאי התשובה ממנו ודינו בו כדון השונג ואמתלאתו החכה כמ"ש (שם י"ג) שניאות מי יבין ונו'. והשלישי שידע בחיוב הנמול על מעשהו כי אם לא ידע זה אין צורך מביאו אל החרטה עליו וכשיתברר אצלו כי הוא ענוש עליו יתחרט אחר כך ויבקש המחילה כמו שכתוב (ימינו ל"א) כי אחרי שובי נחמתי ונו' ואמר (תהלים קי"ג) סמר מפחדך בשרי ונו'. והרביעי שידע שהוא שמור עליו ונכתב בספר עונותיו ולא יעבור עליו העולם ולא שכחה ולא הנחה כמ"ש (דברים ל"ג) הלא הוא כמס עמדי חתום באוצרותי ואמר (איוב ל')

מראם לנפש

פעל אלו"ט כי הוא סמוך ו' דברים האלה מדברי הסמך והאריך כמס קלם כשאל דברים ראים ומדבריו ויבנו דברי הסמך על כיון וז' אחר שיעלם בלב האדם לעשות תשובה לא יוכל לעשות תשובה שלמה לא לא ישים על לבו ז' דברים. הראשון שידע מעשיו ויחריט כלם אם אדם סורג' לקיים המצוות ומעוררו ועסק כל ימיו בעבירות כמס בני אדם סבורים שאין אדם נקמה בעל תשובה אלא"כ נא על אלו"ט או ואלא לתרבות רעות וכו'אלא כללו מעבירות גדולות אבל כשאל מעבירות אלו ידעתי לשוב עליהם וזה אינו כן כי על כל מה שהסבירו רבותינו עליו הוא יותר חמור מדברי תורה כי כל פשוטני על דברי החמשים עושה שנוי וכל מי שפונק על ד' או ד' דברי החמשים לר"כ לשוב. ועתה שמת בני כי רוב כוונתו אכן סבורים מדברים בעלמם ומסתכל כעשוי ומתברר עממם שלא לזרוך גם לא חזרו להסתכל ככוונתו ומדברי בריית הכוונת והאמון ומקלות הלש גם לא חזרו בדרך להם אולם ימיו ולא נמול כלל ולקחון סוד ולדבר דברים קשים לעניים גם לא חזרו משכונות חנם ולקבל שנינו או עמלו כמס והוכרת מס שמונתם כלם לא נמולו כלל במקום שליטי טוביו כי בידים שאלון ועמלו כלם כעוד כלם וגם לא חזרו ומקבלה שובאל ולסר' וגאולו וכעם ומכל המדות האמורות כמס כוס. וכן גם לא חזרו בעשתי קיומם הפעולות והעניות כמס עשן כיון ועמלו ידיו ומעמטו מו' דין אדם לתתיו ולקיים שבת כדון רבים נכמלים כוס כי דבר פשוט הוא מזה ומי שאיט נקב כמדות נכסל כדברים מקומות וככסו עושה אדם מעבירות כל ימיו ולא יכירם לכן לר"כ זכ הבכ לידע מעבירות מעמם והוא יכול לדעת ילמוד המצוות ויבין ככל מלוה ומלוה מה שיצר ממנו שלא קיים כוונת עמל ואם לא ידע כמס עמל אכן יתחרט עליהם ויחריט כמדות כי פש' הו' חלע והתעלה גודו פמיד. וזה שאמרו חז"ל אם רובתם לא ידעו חמם עמליו ומעמם כמס עמל' כמס ולא מלא יתלה כעיוול חורס כיונו מתעמם כיוול חורס לא ידע כמה התעלה מעבר דאל"כ למס לא מלא מעבירות כיוול חורס קודם לכל מעבירות כ"כ כמס קר"מ ע"ס. והשני אלו"ט כשאוה ידע מעבירות שפסל לא יתחרט עליהם אם לא ידע בודאי רעות מעבירות שפסל כי אם יתחשב עם כן"כ אלא שהניח את העולם כהם בלא כרעם או אם כמלפני מן הפחיתים און ז' דבר רע ל"כ מי שחשוב כך לא יתחרט ולא ישוב כלל שלם אלא לר"כ לחשוב און חוס דבר רע. ככל העולם כמו מי שאינו חושב על מעמם מתוך החמורם ק"ו ממלך כ"ו סוכרר על לחיו כמה הוא דבר רע. וכ"כ לר"כ החמול לידע ולהכחין פעמוק כלב ישע לו גמול ועומם כדעים קשים ומרים כעו"כ"כ על מעבירות שפסל אבל אם לא ידע זה לא יתחשב לשוב ואחר שברור לאלו העושה לוי שוב ויתחרט ויבקש מלחם הלא כמסולל מחלום כמו שאמר אחרי שובי נתחמתי ויניח דקרא יארתני ואומר ונו' כ"כ כשנינו והאשכנז : ותר' שידע שהוא שמור עליו בו' ותהי' על אשון האמוס עלי' מ"ג על מצות הפחיתים פפטי שאי לאבר לטוס אדם שלא יתחל וישתי כעם כעם פתח עירתי או מרה ויהי' בלתי נבחרת כלמס או לפענכום פאוס א"כ עמל ולא יאמין האדם שאל ויכל

פתח לרם

פרק ג שידע גנות מעשהו כ"ו
שידע בניכור עשהה המעשים ההם לאחסיק
אם הוא מסתפק שואו אכר המעשה או הגנות כברור
לו שאיט חסד אונט לגמיר עשהה מעבירות וחמ"כ
שכתה לו פחיתים חו"ט בשעת מעשה בעת חלבו לעמו
ואכל ממנו כמסור שאלו שזמן ולא טרע לו כלל מעמם
שעמנוג לר"כ כמרה ג"כ אך מאחר שאיט יודע אונט
לא יתכן ביה שום נקמם כמרה : כי פשעי אני
אדע לא שכתה המעשה השטע : בחיוב רוע מעשהו
ר"ל אלו"ט שזוכר המעשה יודע ויודע אונט לר"כ שידע מה
שמחייב"ם המעשה ההיא מן המרי בעיני ה' : כי
אם לא יתברר לו' אם איט יודע שהמעשה שפסל
רע בעיני ה' ואומר מתח לא עיך ביה פאונס :
ואמתלאותו סיקון עמטו ועממו רחנה לו' שאין עיך
על שונג כזה תקושה, כעמל עמחר גניותו מי יבין :
שובי נחמתי שאלר ששכ מלמטות רע לר"כ שימחמס
שיהיה רוע מעשהו וגמטו ברור לו' : סמר מפחדך
שהוא שמור עליו שהחמס המס עליו ובדן אלו
שעמט

פרק ג שידע גנות מעשהו כ"ו
שידע כברור ישע לו
בעשים פגומים כי אם לא יחזוק אותם ולא ידעם
בברור וממלה יהיה רק מעמל כזה חממה כי אדם און
לדיק וכו' או חממה שניאות מי יבין וז' ויהיה מהתקם או
מבג שיהיך עמלו כמס חמול או בחמול כשגילות לא תתכן
הערעט ממנו על הכמס חמול או יהיה מוכרת כדמנו לנכס
חמולתי יח' : שידע בחיוב רוע מעשהו בו' שיכר און
הסכל מחייב מעשיו רעים מחר ועיקר פגומים הואה שיהיה
ל"כ לסיכר מכות ורחיקות ערך הכיעוט הגדולות אכר פעל וגומים
כמס וגומל כמחמס הכראכוס היחם שערות וזו לרשית ומגולרת
על פעין אדם למקום אמר רוב מעשיו על עיני אדם לחסרו
כמו בעיניו והחמם ועמלתו עין מן הטעו והדומים אחר
אונטם כמס פגומים מחר הסכל האונט : מעשהו רע ומפעלו
אינו טוב מעמסו רע כפועל רע ומפעלו אינו טוב כמס
קוב : הנאי החשובה שיש תמאס פמיס כמס כמס
קשים על האדם ויפחיתו לקמ : וריוו בו בו' הוא דן אם
עמלו כמס : ואמתלאותו הוא מרחיב כעמלו אמתלאות
לאכונק עמלו : בחיוב הנמול בו' ששכל מחייב כודאי שיקבל
גמול על מעשיו : כי אחרי שובי בו' והסיח וחלתי אודתי
פקקתי על ידך כלוי חלתי שורע לי בגמול מעבירי ומוכן לו' :
ועלם ולא שכחה ולא הנחה שלמס אלס כס מפליס נחיק
על עושותיו ותוהא על האכאונות, וזה ראיה שצריך
בישורי זה ראיה על ערך ידיעה קמד העונם :

שער התשובה

ביד כל אדם יחתום ונו', כי אם יחשוב כי הוא מופקר ואינו שמור עליו לא יתחרט ולא יבקש המחילה בו מפני איחור עונשו עליו כמ"ש (קהלת ה) אשר אין נעשה פתנם מעשה הרעה מהרה על כן מלא לב בני האדם בהם לעשות רע. והחמישי שידע באמת כי התשובה אופן רפואת מדהו והדרך אל הארוכה טרוע מעשהו ונגות מפעלו ושבה יתקן מעותו וישיב אבדתו בו אם לא יתברר אצלו זה יתיאש מכפרת הבורא יתברך ומרחימו ולא יבקש ססנו המחילה על מה שקדם לו טרוע מפעלו כמ"ש (יחזקאל ל) אמרתם לאמר כי פשענו וחטאתינו עלינו וכן אנחנו נמקים ואין נחיה, והיתה התשובה על זה מהבורא על ידי נביאו חי אני נאם ה' אלהים אם אחפוץ בסות הרשע ונו'. והששי שיחשוב על מה נפשו במה שקדם לבורא עליו מן המינות ומה שקדם לו מהמרות תמורת ההודאה עליהן ושישקול עונשי העבירה עם ערבותה וערבותה נמול הצדקה עם צררה בעוה"ל ובעוה"ב כמו שאמרו רבותינו ו"ל הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה. והשביעי חזק סבלו להמנע מן הרע אשר הרגיל בו והסכמתו לסור מכנו בלבנו ובמצפוננו כמו שכתוב (יזל ג) וקרעו לכבכם ואל בנדיכם. ובהתקדם ברור אלו השבעים דברים בדעת החוטא תתכן סמנו התשובה מעונותיו :

פרק ד אבל נדרי התשובה הם ארבעה. הראשון החרטה על מה שקדם לו מן העונות. והשני שיעזבם ויסור מהם. והשלישי שיתודה בהם ויבקש המחילה עליהם. והרביעי שיקבל על נפשו שלא ישוב לעשותם בלבנו ובמצפוננו והחרטה אות על ננות

מראש לנפש

לתקן זו התענות לעולם סיה ממיד על טעוה ואמאר שיהי מוסף נתינו חת שלא נאחר לו תתחנך אל עם אמונת התשובה יתקן וישוב לטוב עבטתים ויחיר שלם ממש שהיה קודם שיטעה ע"ל. וסו' תריך להטוב בלבו סטויות עשש לו הכוזה ימי מעוז ועד סיום סוף זכיה לו לטרוח טור סטויות וסוף לא נשכ אלל עכר על מלוהיו ויש לו לטקול ענש העבירה כהר"ק כנגד טמאח מטרס טעו לו מענייה וטכר מלוס כללתיס מכנגד אטר מועט לטעס כמ"ס חזיל סוי מחשב הסדס מלוס כנגד שטרס אכ טעשה וטכר עכרס (כהנחה) כנגד הסכסר עטו"כ: בטול הצדקה ר"ל נמול כמלוס מ"ל ודקק מטרס לכו כי משור ונו'. וסו' תריך לטתקו מטרס ולסכול סכל גדול להמנע מן סרע אטר כרגיל נז כי די דכר פשט מטרס מטרס סטורגל כוס כל אן שטוס דומס לו להטר קסס לו מטרס לפרוש מטרס וטי"כ תריך האדס חזוק גדול ודגריס גדוליס לפרוש מטרס סטורגל וימלס בלכו סרעוט כמו שכתוב קרעו לנכנס ואל נגדיס וכשהחוטא קרע בלכו אלו סוי עניינס או סוף קרוב לדרך סתמוס. וסייס ונסס מדרגות רכות להטוב ולש סמדרנות יתקרב האדס אל סו' ולטולס אין סתמס טטורס כטכרס שלמס שטיו הטעוט כלל סוז אלל אטר שטערס האדס אט לנו כמו נגד סטוקף אס יכנס חזרו מטרס או יעבור סטינוף אלל רשס וכסס ימטר נז אלל לסי רוכ סטינוס ימלגן לנגדי וכן קיכר ככסי מעוני לכן סתכס לכן מן סעון ודתיכר ככסי מטרס לכן ירושלים ע"ל :

פרק ד אבל נדרי התשובה הם ארבעה. הראשון החרטה על מה שקדם לו מן העונות. והשני שיעזבם ויסור מהם. והשלישי שיתודה בהם ויבקש המחילה עליהם. והרביעי שיקבל על נפשו שלא ישוב לעשותם בלבנו ובמצפוננו ומחילה לא יעשה עוד כמעט סרע סטוף

פת לחם

מלך י"א דסינו או סתחלו נעלס ממנו מטקרו או טעיי רוכ. עניינו יכנס ממנו דכר זס או סתוף מטרס חזרו ער טייסס מטרס סדרושו וזלני לא יטרס מטא"כ אללי יס: כי הווא מופקר כרייס נגריס לטון סתק: ומפני איחור עונשו בו' כלו' פ"י סטעוט מתחאר נדמס לו טקן יאכד: אופן רפואת מרוהו בר השכיס סיוע רטואס למרוס טעט ענדוים ונחליס ככר וסוף דקן לבל על ידס סל כהרובס טרעו מעטפו כל"י להסכר סקקן סרע סקקס נז ככרגל דסינו טתוק סרע שלל יטשס לכנס מעשים רעים וטני אלו סס נגד מטרסס ויטעמ הטחל וטקן: סרעו מעשהו ונגות ספעלו רעו מעטפו כטעל רז ונגות מטעל כמדות מענות או טעס כי מלקוט סקקריס חוקקס וטעטפס: יתקן מעותו כטעל רע ויכיס אכידתו אכידת זמנו סבילת סטוב: פשעינו והטאתינו עלינו וכן וכן נמקים כלומר על מרות וסטרלו עלוט עד שמתקן נס כל"י נכלס תלכד נס: ובסות הרשע וסיסיס כי אס כטוב רעס: בטול הצדקה כמול על מטיס וטע"ב עטס כמול נגד סכרס פשעטעיס נס: בעוה"ל ובעוה"ב מוסב על כמול: והסכמתו למור כמנו וכו' רע סלל סססמ

טוב הלבנון

טיעטס חיקף חך הקב"ה מלריך חף ומטמס להטובו או ממתין עד שיחמלל סלחו: אשר אין נעשה פתנם מעשה הרעה מהרה כלו' שטמס שלל נעשה כאלס חיקף טתולס דכר מעשה רע ועל כן מלחו בני אדס לנס לעשות מעשה כ"י מ"ז לית דין: אל דאריכוה הרשעה: וכן אנחנו נמקים מ"ל יתקן ענינס: מהמרות תמורת ההודאה עונות חת מה שיהי חייב להסוף כדקן להוות לה' על גמולו הטוב: עם ארבותה עד מתיקוט האלח העבירה: נמול הצדקה מעשה הרע: עם צררה נגד זכרה: בעה"ז ובעוה"ב זה מוסב למעלה שישקול סכר ענייה נגד הסמדה עט"ז ונעט"כ וכן הסמך מלוס כנגד שטרס עט"ז ונעט"כ: לסור מכנו בלבנו לסור מן אלל סתמלה סרעס סיה מרגל נה סמך: ובהתקדם כשיקדם:

פרק ד שיעזבם ויסור מהם. והשלישי שיתודה בהם ויבקש המחילה עליהם. והרביעי שיקבל על נפשו שלא ישוב לעשותם בלבנו ובמצפוננו ומחילה לא יעשה עוד כמעט סרע סטוף

שער התשובה

מעשהו בעיניו כמ"ש (ס) מי יודע ישוב ונחם והשאר אחריו ברכה, ואמר במי שהתמיד על הטמא (ימיס ה) אין איש נחם על רעתו ואנחנו רואים כזה בין בני אדם כשמראה החוטא לחבירו החרטה על מה שחטא לו הוא הסבה החזקה למחול לו והעויבה אות על בירור אמונתו כנמול ובעונש כמ"ש (יטטיס נה) יעזוב רשע דרכו וגו', ואמר במי שהתמיד על הטמא (סס מ) בעון בצעו קצפתי ואכהו וגו'. וכמו זה נראה בין בני אדם כי כאשר ימנע המריע לחבירו מהרע אליו אחר החרטה אז יהיה ראוי למחול לו ולעבור על פשעו ובקשת המחילה אות על כניעתו ושפלותו לפני האלהים והתודותו בעונו סבת המחילה לו כמו שנאמר (משלי כח) וכודה ועוזב ירוחם ואמר בהפך זה (ימיס ז) הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי ואמר (משלי כח) מכסה פשעיו לא יצליח, וכזה נראה בין בני אדם כי החוטא לחבירו כשיכנע לו ויודה שחטא לו והרע אליו ובקש ממנו המחילה והכיר חבירו ממנו שהוא מתחרט על מה שקדם לו מן החטא לא יתעבב מלמחול לו ומעבור על פשעו ויסיר מה שיש לו בלבו מן הנטירה אבל הקבלה שלא ישנה אות על ידיעתו ברוע מעשהו ונדול חטאו כמו שנאמר (חיוכ לד) אם עול פעלתי לא אוסיף ונאמר (סוסיס זי) אשור לא יושיענו וגו' ונאמר בהפכו (ימיס יג) היהפוך כושי עורו ונמר חברכותיו וגו'. וכמו זה נראה בין בני אדם כשיקבל החוטא לחברו על עצמו שלא ישנה להרע לו וייראה החרטה והעויבה ויתודה יהיה זה נמר סבות המחילה לו והמר האשמה ממנו ודחות העונש מעליו וכשיתקבצו בשב אלו הארבעה נדירים בתנאיהם אשר אנו עתידים לבארם יכפר לו הבורא עונו ויעביר על פשעו, ואם ייראה העון ממה שנאמר בו (שמות כ) לא ינקה כשבעת שוא ואשת איש מקיל הבורא עונשו בעוה"ז ומטיב לו בעוה"ב ויכנס בכת הצדיקים כמו

מרפא לנפש

וביולג בו: מי יודע שיש בו עון: ישוב ונחם כלומר יתחרט כמו לא נן אדם הוא ויחטא: יעזוב רשע דרכו וגו' וישוב אל ה' וירחמוהו ולא יענש עוד: בעון בצעו קצפתי ואכהו הסתר ואקפוץ ויילך שובב בדרך לבו ופירש' בעון בלבו בעון נגלה אף גם שהנך שובב נדרכי לבו שלא שפ' ע"כ קצפתי וחכמו: והתורותו בעונו בו והוא מ'ע כמיס נפרטת נשא איש או השם כי יעשו מכל חטאת שהדם למעול מעל כס' והאשמה הנפש הכיפה והסודו חס חטאתם אשר עשו וגו' וכן כמה פסוקים והטמא כמ"ל: אבל הקבלה שלא ישנה עוד לעשות כזה הוא חוט על ידיעתו כו': ונאמר אשור לא יושיענו על סוס לא נרכב ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו ויטא דקרא שונס יסאל עד ה' אלכין קחו עמכם דברים ושזנו אל ה' אמרו אליו כל שטח עון וגו' עוד וחס אמרו לפניו אשר לא יושיענו וגו' לא נבקש עוד עונות אדם לא מתאזר ולא ממלכים: היהפוך כושי עורו ונמר חברברותיו גם אתם הובלו להשיב למודי הרע כמו לנכע: וכבשיתקבצו בשב בו יסה בעות כס' שטח לו כל עונותיו ושפיתו ואלויו חס יכסה טעון ממה שזכרו בו לא ינקה בו אפי"כ חס ודעו לשב וטכ ככל לבו ונפשו מיקל ככורא וישלח עליו יסיוני קלוס כעוה"ז למרן עונותיו ליכנס בכת הצדיקים כעוה"ב וכמו

פת לחם

הוא לי חסימא והסגר דנעת סלדס פסיס כן כנל פסונס: פירק ד כמו שכחוב מי יודע ישוב ונחם מניח רחום על זונך סהרס ממלת ונחס: אות על בירור אמונתו בו שאל"כ אע"פ שהוא מתחרט על מה שכתחיל בנמות לפי שזכר מניח גנות מעכסו אולם אחרי שכבר נתגנס והכיל כל כך לא היה עוזבו חס לא שהוא מיתקל מן בעונו טענה: יעזוב רשע בו יסטיס ויזכר חס' וירחמוהו כלומר ינחם עליו ולא יענשו: קצפתי ואכהו ויפירן וילך שובב כדכר לבו מלה שובב מורס על הסתמס כנפס חטאת טענה ונל"כ פערנוילדעס: ידיעורו ברוע מעשהו ונדול חטאו כלומר יכירט נודל הכעס:

פרק

לעשותם עוד לעולם ולא ירחיב מהם בלבו: מי יודע ישוב ונחם וגו' והגנס יונתן מאן ידיע דלית ביה חובין ישוב מניחן ויסרחס עלויה: בעון בצעו קצפתי ואכהו הסתר ואקפוץ ויילך שובב כדכר לבו ופירש' ז"ל כחס חס המקרא וכן פירושו בעון בלבו וילך שובב כדכר לבו קצפתי ואכהו והיינו מן שמתמיד חטאו: אחר החרטה נזינף המרטה: מי שהנטירה ליקום ולעסור אותו: אבל הקבלה שלא ישנה ר"ל שלא יעשה עוד פעם שני מכות מעניו שמשפס והוא מל' שט וישנו (מלכים א' יח) והוא הענין השני שזכר למעלה: אשור לא יושיענו אשר שכחמו בו ידענו כי לא יוכל להושיע לנו כי אין חן בו כת בנחך ה': בהפכו היינו השב כפיו ומחודס ואינו יכול לקבל על עצמו שלא יעשה עוד כמעשהו: היהפוך כושי עורו ונמר חברברותיו כלומר הכושי שהוא שחור כעכעו לא יתכן שיתהפך עורו למראה לבן וכן הנמר שמומר כהכנה גוונים חל"ל שיהפך הגוון שלו כן הרשע המלומד הכביה כרעשתו לא יוכל להסיב כרעשתו מעליו וכמו שכתבו שם חס חסם סוכולו להשיב למודי הרע כי נעשה להם הרשע כללו הוא טעמי: ויראה החרטה והעויבה יחס מנחה לחבירו המתקס והענייה: והמר האשמה ממנו והלסיס ממנו האשמה ממנו: אלו הארבעה נדירים וגו' הגדר הוא כמו הכלל והמנחים הם הפרטים השייכים לכל אחד מן הכללים: ואם יהיה העון וכו' אף על פי שהיה העון חמור מאלד עם כל זה אין לך דבר שעומד בפני התשובה

שער התשובה

שנאמר (ישעיה נט) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב וגו' ואמר (ירמיה ד) אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב ואמר (סס טו) אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד : פרק ה אבל תנאי נדרי התשובה רבים מאד אך אזכור מהם עשרים תנאים ונבאר בכל נדר מנדרי התשובה המשה תנאים ובהם יהיה כל נדר מנדריה הארבעה שלם . מהם תנאי החרטה המשה . הראשון היראה ממחירות עונש הבורא לחוטא על מה שקדם לו מן העונות ותחוק בעבור זה חרמתו כמו שנאמר (סס יג) תנו לה' אלהיכם כבוד במרם יחשיך וגו' . והשני שבירת לבו והכנעו לאלהים על מה שהיה סמוך מן החטא כמו שנאמר (ד"ב ז) ויכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם . והשלישי לשנות מלבושיו ותכשיטיו להראות סימני החרטה בדבריו ובמאכליו ובכל תנועותיו כמו שנאמר (ירמיה ד) על זאת חנרו שקים וגו' ואמר (יונה ג) ויתכסו שקים האדם והבהמה . והרביעי הבכי והצעקה והאבל מתחרט על מה שקדם לו מן החטא כמו שנאמר (תהלים קיט) פלני מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך ואמר (יואל ג) בין האולם ולמזבח יבכו הכהנים משרתי ה' . והחמישי שיוכיח נפשו ויכלימנה במצפונה על מה שהיה מקצורו בחובת הבורא יתעלה עליו כמו שנאמר (סס) וקרעו לבבכם ואל בנדיכם . ותנאי העניבה גם כן חמשה . אחד מהם עזיבת כל מה שהזהיר הבורא סמנו כמו שנאמר (פסוק ט) שנאו רע ואהבו טוב ואמר (ישעיה טו) ושומר ידו מעשות כל רע ואמר (סס טז) יעזב רשע דרכו וגו' . והשני עזיבת המותר המביא לידי איסור כדברים המסופקים אם מותרים הם או אסורים כמו שנאמר על קצת החסידים שהיו פורשים משבעים שערים משערי המותר שער אחד משערי האסור וכמו הסיינים שצנזו עליהם רבותינו

מרפא לנפש

שנבאר עוד לפנינו פ"ט ע"ט . והשם איש כתיב לו לא יקנה נמשלו ו' : ובא לציון גואל וגו' ואני זאת בריתי וגו' ברת ברת סי עם ישראל שטופו אל סי קודם שנגאל או נמשלם או כתיב כמיש סוף ספר הכתוב מרס"ג : אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד והני אשיבך לפני תעמוד לעולם :

פרק ה אבל תנאי גדרי החשובה והסולסו לגדרי החשובה : והשלישי לשנות מלבושיו כדברי מדרש ס' ואלו אשטע מן השמים ואלסול להחליטם כך כתיב הכי ייטעו עמי וגו' ויתפללו ויקשו פט ויבטו ובמאכלי כמו שזמנו בחלחל סיהס למוד לאלול כדי שעות כיום ואלל כשתיש ונתקבל תשובתו עיון נרמז מזה בלורק ונבאר היראה לנדיעו יונס כהנ סגנדר כהנול כמנולה וימנולה מעטת המחלוקת מי מי שזינו ידול לסכול ענווים קיים ותענוס ויטעון מתאומו ואל ימלא כל האוזניו במחלל ומתעסק אף שיכולת כדיו יטעון עלמו מהס בחוקק תלמוסי לתשובה ודק אס ימנעו מתעל ויזכרו חכמה הנורא וימר ונתעט א' כשכוע כי זה כלל יוס חמד ויישש לבו כחודס ויזר אס סיס רגיל לנמוד דף ח' ילמוד שני דסי כי גדול חיס שנתיה לדיי מעטס וככנ שכן שעת מהחסידי עולם כהרס"ד פ"ט בלורק : פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו סטניס סודקן כי עולג ונלל חרי סרסורי דעניכס עין דרלס וסלג חומד ואמר כהכס לין חוקק בגשי החלס כעטמת כעטס : עזיבת המותר אף שהוא מוסר ראוי לענוה אס ית בו שוס ספק וגו' וכמו שזמנו חז"ל על

טוב הלבנון

התשובה : ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב וסס כענין שלמעלה כתיב פשע וכחש כה' והיינו ששועט שול וסכ"ז אס יזכר כהתשובה יבא הגואל : אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב וסס כענין שלמעלה כתיב גוה' אשה מרעה כן בגדחס כי ברת ישראל , כמו שהלשח בוגדת כענלה וסלכס ללשח חלר כן בגדו חס יתרחל , וסכ"ז חמר אס תשוב יתרחל אלי תשוב אפילו כענין חמור מועיל תשובה : אם תשוב ואשיבך לפני תעמוד מניח רליה שהנעל תשובה כעס ככת האדיקוס כמו שנזמל לפני תעמוד חמר מעתה עכנכס כמחילמו של הקב"ה :

פת לחם

פרק ה שבירת לבו והכנעו לאלהים כו' כלומר אף זולג ירלח כענוס פ"י שזיס אל לבו כוממוסו וסי ותחסי וסול ירלח כוממוסו : על לא שמרו כו' מלה שמרו מוסב על כשיסעו כרסורי דעניבה וחסר כירן כמלה זלל : אחר

פרק ה תנאי גדרי התשובה הספרים שכתוב הד' כללים המכריס : רבים מאד כל השב כשפונה נריך הכנה מיקוסם לפי ענין החסא וסעב התוסא והענין אשר הביאו לחסול : היראה ממחירות עונש החטא וסיה סעניו כללו החרב מתחנה עליו וסול עולה לגדוסם לידון על פשעיו חיקך : במסרם יחשיך כפרס סיהשיו חרות עיניו או יקדמו המוס : ויכלימנה במצפונה סזיליס וייזיש אס נפשו אשר הסביעה חוטא כחלוח וסרסוריס רעיס כמלפניו לבו : וקירעו לבבכם לעצור חלוח נפשו ולפסק סעקמיוסות אשר כלבו : עזיבת כל מה שהזהיר הבורא עכל מה שהזכיר עליו הבורא יעזוב אותו לגמרי ויעחק מהס סתקו מלט ולל יתלוה אליהם כלל כמו שאין חדם מתלוה לנדר סמנב ורמוק ממנו הכנה , כמו ד"מ חרס עיס לו מנה ודלי שלח יתלוה ללחלף אלסי דניי חס וסול דומה לנדר ממנע כעניו כ"ס שלח יתלוה לנדר שסכרו הבורל שסול מנע וימר ממנו : שנאו רע יתנל הרע כענעו : עזיבת המותר קדש עלמן כמותר לך : כדברים המסופקים וכו' כמו שזמס נריך לפרוש עלמו כן ססק איסור כן נריך לפרוש עלמו מן הסיסר מפני השס כרך איסור : משכעיס

שער התשובה

ז"ל ואמרו ועשו מייד לתורה. והשלישי שתהיה עויבתו העבירות אחר יכלתו עליהם והודמנותם לו לא ימנע מעשותם כי אם מיראת עונש הבורא כמו שנאמר (מלכים א') סמר מפתחך בשרי ומשפטיך יראתי. והרביעי שתהיה עויבתו העבירות מבשתו מן הבורא לא מיראת בני אדם ולא לתקותו אותם ולא לבשתו מהם ולא יהיה כמו שנאמר בהם (שפיט כמ) ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה ואמר (מלכים ב') ויעש יהואש הישר בעיני ה' כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן. והחמישי שיעווב עשות הרע עויבת היאוש ממנו שלא יתן אל לבו לשנות אליו ויאמר בלבו ובלשונו כמו שאמר החסיד (איוב לד) אם עול פעלתי לא אוסיף. אבל תנאי בקשת המחילה כמו כן חמשה. אחד מהם התודות בעונותיו ושירבו בעיניו ובלבו כמו שנאמר (שפיט נט) כי רבו פשעיני נגדך. והשני שיזכור אותם תמיד וישימם לנגדו ונוכח פניו כמ"ש (מלכים נא) כי פשעי אני אדע וחמאתי נגדי תמיד. והשלישי שיתענה ביום ויתפלל בלילה עת שלבו פניו ואין לו מרדה בעסקי העולם כמ"ש (איכה ג) קומי רוני בלילה. ואני עתיד לבאר מעלת תפלת הלילה בעזרת השם. והרביעי שיתחנן אל האלהים ויעמוף אליו תמיד לכפר עונותיו ולמחול לו ולקבל תשובתו כמ"ש (מלכים לב) חמאתי אודיעך ועוני לא כסיתי וגו' ואמר (ש) על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא. והחמישי שימרח וישתדל להזהיר בני אדם מכמות עבירותיו וליראם מעונשם ולהזכירם בתשובה מהם כמו שכתוב (ויקרא ג) מי יודע ישוב ונחם האלהים ונאמר (מלכים נא) אלמדה

מרפא לנפש

יתקאל שלל לכל מנחמה שסרה גם חכם דכיון שסוף מותר מן הדין כמו ש"ס לו כפיא דנגנן: והשלישי כי אחר יכלתו עליהם כו' וכמ"ס חז"ל (יומא דף טו) כידי דמי נע"ט כגון טעל דבר ענינה לידו שמשל כל כר פעם ראשונה ופעם שנייה ממנה מתוך רב וסודים כלום אשכ ונכוחו מקום אשכ שיליו מתגבר עליו וכדי הכל זמון לפשו כמאן כן עשה וסוף מנע ס"ז נע"ט נמו: ואלו לתקרות סוף מקום מסע עונות וכאשר יכיר בעל עבירות לא ייעזבו עמו: והרי יראתם אורי מצות אנשים לא כלל שלם כי אם כמלות אנושים מלמדים אותם כהאלו נכניעם מלפניו וכדי לפתוח נפשיכם. רש"י אנשים כמלומדה כמו שמונה מלמדיהם כמלומדי רבן לטוס ולבו כל עמו כמ"ס גיטא דקרא יען כי עש העם אנוש כמלומדי כדכדו ויחייב ויחייב וגו' לכן כעני יוסף לפעולא וגו': והחמישי וגו' חנאי בקשת המחילה שיתענה ביום ויתפלל כמ"ס חז"ל (ויקרא ג) קומי רוני בלילה כלל שיתענה כמ"ס וכו' וסודו עדי ככל לנכנס ונכנס ונכנס. ככל האלוקים כלל במעטו התשובה וסדר הענינה על כל חטא וטעא טעא וכו' וכו' שער התשובה האריך מאד בענינים כאלו וכתב נפ"י שאל תעניתי הוה חוטא כשום חטא עוין אוי לין תעניתי נחשכ לפניו ית' וזו אינו נמלט ממנו עוולה כי הוא קרה מכתל ומתכל כי אינו חוץ מ"ט כעבד וגם מ"ט כחמד אינו יוון ולם ויוק לו חשענית ולכן צריך כענינה המתענה לחסד ככל דרכיו נדקדוק נמו: ולהסיר ככד דברים המכבדים התשובה שמהם המעשים מ"ט כרית באורך כל ימיו התשובה כשנס וכן קרית וכן' שמנת הסידים ומאן דכאכב ליה כליכתי אויל לני אפיא קיז לחוילי סנפש סילך לרדת אח דברי כי כפיסתי הסס ויכולה כנס כי רופאי סוף סק מרפא וסמט דלמי מרפאים נפשו ורבות ומשמו. ואלי עכיד לכאך חועלת תפלה כסוף פ"ז משער הכנס כי מ"ט: ויעמוף אליו תמיד מלשון תפלה לעט כי יעמוף כלומר כרבות תפלה: לעת מצוא לנו פנוי למשור

פת לרחם

אחר יכלתו עליהם והודמנותם לו דמי עבירות אם הוא נכחו וסעורס מומנת ומרואת לו הוא דומת מרס ז"ל כידי דמי בעל שפוט כלוחו סרק ונכוחת אשכ: ולא לתקרות אותם שאינו מנע כשכל סוף מקום לקבל ש"י חועלת מני אדם כהחייב אחרו לאלם וכדן ויחל: ושירבו בעיניו ובלבו שיהיה רעים ונחולים בעיניו ונלכו וסכוונם כפרשו סעיס סונו ולכו לפי ססס סס סכסוי ענינים: רבו פשעיני נגדך פשעיני פשעני ענד: שחרורו אותם תמיד כו' וסכוונם כניחנס זאת הוא התמדת סוכנו כס: שיתחנן בו וסכנינס סוף סוף ג"כ התמדת סכנינס סוכנינס: ויעמוף אליו תמיד ספיסס סוף עלוי סכנינס וסוקטס כמו ספילס כר"ל: שימרח וישתדל כו' יעריח נכוחו ויסתדל כסלכו: סכמות עבירותיו ל' כמות כלומר שלל יתחול כמו סמטא סוף: וליראם מעונשם סויד כמלה ויראם כסמיה לשון משטל לסויל מורא עלים מן סעוסיס: ולהזכירם בתשובה מהם כמלה אמר להסירם מן סכנתו על סכנא וסמט כמו סמטא סוף: וכי יזכיר סמונו מן סעניות פשעני ענכר: מי יודע ישוב כו' מי שווע ענלמו סמטא ישוב ועייכ ינחם סלסוס מתקון סוף

משבעים שערים ללו דוקא אך תפס מכסר המורג : אחר יכלתו עליהם והודמנותם לפניו בעת שנכחו לעשות אותם והם מזומנים לפניו לאסוף העוונות העבירות מפני שאין לאל ידו לעשותם או מפני שאינם מגיעים לידו ואולם נפשו שוקקת אליהם אין פחד אליהם עבד עיניו: ולא לתקרות אותם שמקום עונות מני חסד ומחילה שלל תפסק קוניה מיהם מחמת רוע מעשיו: מצות אנשים מלומדה מעשה אלוהים בידיהם וכו' וס' לנפוש מנהג הידוע להם: ואמר ויעש וגו' כלו' וכמו שזכרנו שיהיה: עויבת היאוש כלו' יסיר חשק מלבו וימחם את העבירות כסכסו: ושירבו בעיניו ובלבו כשישער סחיתומו תפלטו עבד רוממות מ"ה הקב"ה אשר חסדו כנגדו: רבו פשעיני נגדך צעריך: שיזכור אותם תמיד וכי כדי שיעבד וישער לנו תמיד: ויעמוף אליו סהוה כנרה גדולה כסוף קומתו כאלו מתעקף קלמו כקלמו: לעת מצא בעת שימלא לבו פנוי מטרדות העולם: סכמות עבירותיו שלל יכסלו כחוסם עניות כמו שכתבנו הוה: ולהזכירם בתשובה להסיר אותם שפוט: מי יודע וגו' מי שיעבד ענלמו

שער התשובה

פושעים דרכיך. ותנאי הקבלה שלא ישנה לעשות מה שהזוהר ממנו הכורא חמשה כמו כן. אחד מהם שישקול ערכות מהרה וכלה מעורבת בערכות מתארת קיימת מתמדת וזה מבלי קדרות וערבוב ושישקול צער מהר כלה אין לו קיימא בצער מתאחר מתמיד אין לו הפסק כמו שכתוב על הערבות (ישיה סו) וראיתם ויש לכם ואמר על הצער (ס) ויצאו וראו בפני האנשים וגו' ואמר (מלאכי ג) כי הנה היום בא בוער כתנור והיו כל דים וכל עשה רשעה וגו' ואמר (ס) חרחה לכם יראי שמי שמש צדקה וגו'. וכאשר יתן החוטא אל לבו הדבר הזה ראוי לו לקבל עליו שלא ישנה אל חטאו. והשני שיתן אל לבו בוא יום המיתה ובוראו קצוף עליו על מה שקדם לו מן הקצור בחובותיו כמ"ש (ס) ומי מכלכל את יום בואו. וכאשר ישיב זה אל לבו חייב לירא מעונשו ולהסכים עם נפשו שלא ישנה אל מה שיקצוף אדוניו עליו. והשלישי שיתן אל לבו הימים אשר נטה בהם מאחרי אלהיו ולא השגיח לעבודתו עם התמדת טובותיו עליו בהם כמ"ש (ישיה ג) כי מעולם שברתי עלך נתקתי מוסרותיך ותאמרי לא אעבור ופירושו לא אעבור לא אקבל עבודתך ולא אבוא בבריתך כאלו אמר לא אעבור בבריתך מענין (דניס כס) לעברך בבית ה' אלהיך. והרביעי שישבי הגולות וימנע מן העבירות וירף מהקת כל הברואים כמו שכתוב

מרפא לנפש

ולסנין בעוונתו ובקיצורו נענשו כ' ובכן יתפלל לאלוהי להסיר כ"ה נמכות עבירותיו וכפרת מי שיש בידו עון חילול הסם שחטא והחריס למדו ממנו ואז יקנוו שיזכר החריס עמו כ"כ ב"ח וע' בצער הכתב י' פ"ו מנולן וכות המוכח את הכריס דברים נמרסים ונכ"ה כתב בשם ספר התדדים דברים פריטים מסוגלים לכפרת עוונות וחס שמירת שבת ככלהו נמשש ודבורו ונחמשה כמו שנוהר ב"ח והנחתי כס"ו בקיצור והשפיע על מוחו ומעבירי חמנו כל פשיו ומכ"ס עוונות ומתלוס והעונט אמן וחס שמים רחל ככל כמו ר"ל בכל כוונתו וזרת חס בשמחה ולשונות מוכר מתחכם דרוש ע"פ בלורן: ושישקול ערבות מהרה ובלה אם ישנה הענינה ויחס לו ערבות לפי שעה ויכלה תיפק וגם מעורבת עם מה פניו העוסי שרון לאדם מנחה כס: בערבות מתאחרת כו' ישקול מה שפסקד ע"יו ערבות וטענו עוסיכ שהוא דבר קיים ומתאחרת מתמיד לעולם וגם שהטענו שהוא כו' אך מבלי צער ועיבוד של יגון מ"ס לעיל. י' ר"ת כ"ס: היכר: ושישקול צער מהרה ובלה אם ישנה הענינה ויחס לו ערבות לפי שעה וטענו: בצער מתאחרת וימנע ע"יו מעשר של נכסים שאינו ללם ואין לו הפסק לעולם והפי יתן זה אל לבו וכדורו לא ישנה עוד למעשו כרעים: ויצאו וראו בפני האנשים הסושעים כי כי טועמים לא חמות ואחס לא תכנה וסיו דלרון לכל בשר: וכל עשה רשעה קם ולהט חומס סיוס הכה. י' רש"י כו' כהמש רשעים מדוים כה ודקיקס מתרפאוס כה וזהו שגמיר וזמנה לכס וילחי שמי שמש דוקק ומרפא כנעסיה: כי בעולם

שוב הלבנון

שחטא ישוב כנעוטה: ערבות מהרה ובלה מעורבת מתקוט עו"ל והגלות העבירות החולפת מהרה וכלה בכליון ואף בעת שהיא קיימת היא מעורבת חמיד נעשר: בערבות מתאחרת וכו' נגד מיקוט וטענו עו"ל הנמטך כחמד בני הפסק ביחסי ומתמדת לעדי עד: מבלי קדרות מבלי משה: וערבוב העוונות הנעש: מהרה בלה וכו' צער עו"ל יש לו הפסק ביחסי וגם כלה לגמרי נגד צער עו"ל שהוא בני הפסק ומתמיד: וראיתם וישש לבכם כו' שמהא השמחה שלמה מבלי הערבות צער: ויצאו וראו בפני האנשים הסושעים כי כי טועמים לא חמות ואחס לא תכנה. והוא צער מתמיד ובלי הפסק: כל זדים וכל עשה רשעה קם ולהט חומס סיוס הכה אמר כ' גלות אשר לא יעזוב להם שרש וענף: ישנה אל חטאו שיחטא שמה: שקדם לו מן הקצור אשר קנה ידו להשלים עבודתו הכורא מה שהוא חייב לו וכ"ס כמה שחטא כנגדו צעור אזהרותיו: ומי מכלכל את יום בואו מי יוכל לסבול יום הדין בגדול והמורל: עם התמדת טובותיו בשם שה"ל התמיד עליו טובותיו: וירף ירפכ

וכו': מהרה וכלה מעורבת לומר שאף שערבות כעבירה היא כלה לו במהרה אבל יחסי כנס החכונותיה כלהו שאינו דבר מתקיים רק לנשט ואח"כ הוא נפקד וכלה וישט שחטא שום ערבות בעו"ל שלא יחס מעורב בחוה כמו שאמר הפסק לשחוק אמרתי מסולל: כעריבות מתאחרת כו' כלומר אף שעריבות עו"ל היא מתאחרת אבל יש בה תרפי למעולותה דסייע סוסך שתי הכסרונות כיל' וז"ל קיימת מתמדת כלומר מתמדת בקומס וזה נגד סקרין הכלה שוכר ונגד הכרין סעריכו כנענה אמר שערבות עוסיכ הוא וזה מבלי ערבות צער מהר בלה כו' הנער סהור מטער: נעשות ארוז מוח או נשינה חלוחות מעבירה: כלה אין לו קיימא שגם כוונן סיוחו שין לו קיום ממשי וכללו אינו: אין לו הפסק לפי שכבר יציק לומר על איוו דבר שהוא המיד לחיותו מתמיד זמון זמן אף שהוא טוסק ביחסי אך אם הוא מושג לחוק ולא יצבור זמנו מעבירה: כמו נרות מעבירה שגמרת נעש תמיד ואינו רק מליטה ללילה וכן עולת הסמיה בוקר וערב לכן אמר שאין לו הפסק ביחסי: ויצאו וראו כו' וסופיה כי מועטים לא חמות ואחס לא תכנה: ומי מכלכל כו' מי יוכל לסבול סיוס הגדול והקף סיוסיה או ניוס כווא: עם התמדת טובותיו עליו בהם שהוא יתי הסמיד עוונותו על הימים בלורן סיוסי עמם כחוט נגדו: שישבי הגירות וימנע מן העבירות וירף מהקת כל הברואים פרט שגם לשונות עד מתמדת לו רובם כולו ויטעונו עריות וכל בלשון סרע כי על גז אמר שישבי הגירות ועל סעירות אמר וימנע מן העבירות שכן סבתו ענינה בלשון זכ"ל הוא דבר עוה כחממס יזל אם רלית תמיד חס כו' וזהו כהמס מקומות זל שרון כרע שאינו רק כוונתו להיח כלי שום סהא כחממס זל שרון אחר וירף שזוקק כל הברואים ואמר כל סברואים לפי שאין

לחש מס סהא כו' אמר לנס כו' אמר יסרון לנעל בלשון ע"ז

שער התשובה

(יחזקאל לנ) חבול ישיב רשע נזלה ישלם ואמר (ליוזי יא) אם און בידך הרחיקתו ונו' כי אז תשא פניך סמום. והחמישי שיתן אל לבו גדולת הבורא יתעלה אשר המרה דברו ויצא מקשר עבודתו ומסורת תורתו ויוכיח את נפשו ויכלימנה על זה כמו שנאמר (דברים לז) הלה' תנמלו זאת ואמר (יחמיס ס) האותי לא תיראו נאם ה'. ובהו ישלמו נדרי התשובה אשר הקדמנו :

פרק ו אבל אופן ההערה יהיה לאחד מארבעה יב'רים. האחד מחוקק הכרת האדם את אלהיו ובחינתו בהמתנה טובתו עליו ובה שהוא אייב עליה מעבודתו ושומר מצותיו והוהר מסה שהוהיר והוא מעבד הבורח מאדונוי כשהוא חושב בטוב אשר גמלו ישוב אליו לרצונו לבקש ממנו מחילה על טה שקדם לו מהמרותו וברוהו מעבודתו והוא העבד המפיק דרך הטובה ומכין נתיב ההצלה ובכמהוהו נאמר (סד ד) אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב, ר"ל אם תשוב לרצונך קודם בוא העונש עליך אקבל תשובתך ואכחר כך לעבודתי, ואם תסיר שקוציך מפני ולא תנודר ולא תברוה מעבודתי ונשבעת בשמי באמת ולבך לשוב אלי באמונה יתברכו בך גוים וכך יתהללו. והתשובה על כל התנאים הוא מה שאמר והתברכו בו גוים וכו' יתהללו. ואמר (מלאכי ג) שובו אלי ואשובה אליכם. והשני בעת שתבואוהו תוכחת הבורא יתברך והכלמתו על רוע מעשיו ומפעליו בין ע"י נביא דורו אם

מרפא לנפש

שברתי עולך שסואחתיך ממלרים ולעפייב ותאמר לא אעבור בנתיקך : חבול ישיב המטפן ישיב לנעליו כנזח השמש כדון פורח ונכ"ל משתעי קרא : רשע גדולה ישלם תחוקת סתים ה"ן נלתי שעות עול חיו ויהי לא ימות. עכ"ל : ואמר האותי לא תיראו נאם ה' אם מפני לא תחלו אש שמתי חול גבול גים הק עונם ולא יענכנו וגוי ולעם סוס היה לב סולר וצורה סכו וילכו :

פרק ו ושומר מצותיו ולשומר מצותיו ולסחר ממה כהויר : המפיק המולח כמו ויק לזון מה' : ואם תסיר שקוציך מפני וגו' ולא תנודר : ולא תברוה סכו פ"ו סל לא תנוד. וכו"ל גכס כפ"ל ולא תנוד פ"ו ולא תצרת מחותך ס"י סולמנס המכרות ולומרת לבו גוים כמעט לי וכמ"ס כמש"י ח' ע"ש וכן כל ס' מנה פורח שמכרת מסה רנינו ע"ה על

טוב הלבבון

ירכס ידו מלהיזק לשום אדם : חבול ישיב רשע הרשע ישיב מה שמכחן נזרוע שלמת רעהו : תשא פניך ממום סתיר מתוך מכות ומלאים : ומסורת תורתו הוא ג"כ לזון קשר כמו והנחילי אחכס במסורת סבית (יחזקאל ל') :

פרק ו אופן ההערה המופיע המעוררס את הלבס על התשובה : לרצונו ללזות חוטא :

המפיק הדרך השובה המטלים הדך הסוד : ואם תסיר שקוציך מפני הוא סוים הכמוז דואס תשוב ישראל אלי משזז ואס חסיר שקוציך מפני ולא תנוד, ולומר ונשבעת חי ה' בלמח כמשפט ונלדקה והסכרסו בו גוים וכו' יתהללו, והמחבר מפרש ולא תנוד לא סכרס ומצדתי וכן מפרש ספוק ונשבעת ע"י עס המתך דבתי : והתשובה על כל התנאים סל' ההצעה שהבטיח הקב"ה על התנאי דואס חסיר שקוציך וגם על ואס תשוב ישראל שלמעלה ממנו שמדבר בתשובה המוכרתת שהוא כשב מעלמו הוא מה שאמר והסכרסו בו גוים וגו' : שזבו אלי ואשובה אליכם מדבר ג"כ כשב מעלמו והיא המעלה העליונה שבתשובה וכמו שנלמד עס כענין ואלסרו אחכס כל הגוים כי סהיו אחס : חרן חסר ה' נלכות : והיב"למו על רוע מעשיו שמזכיר לו גנות העבירה וענשה עד

פת לחם

לדבר טובה על שום כוים ק"ו מניבול כו"ג : אשר המרה דברו כפי כחלה אמר המיר דברו ככלל והחיו פורח כפי חלוקת המצויסמות והיינו סור מרע ועשה טוב ונגד עשה טוב אמר ויאל מקשר עבודתו ספרק מעליו עול עזוהו ונגד סור מרע אמר ומסורת חורוה סהסיר המוכרות שקשר כהורה ית' לנלתי שעות מה כהוירסו ממנו : ויוכיח את נפשו ויכלימנה ויחנה סול לזון ויכוח כהויר דבתי כהכלמה סול דבתי מיופוס ונדופוס : והלח' תגמלו זאת וזלת סל' מורס על יזור רוממונו ית' וסוסיס עס נגל ולא חכס כפי סכלמה דבתי נדופוס והלח' אמר סולו הוא לזיר קך כו' סהי יזור דבתי כדך ויזות : האותי לא תיראו כו' כפי מורס ג"כ על יזור רוממונו : הכרת האדם את אלהיו סכרת רוממונו יתקך :

פרק ו חייב עליה מעבודתו כו' תחלה אמר מעבודתו ית' ככלל והלח' אומר ושומר מצותיו כעשה טוב ועל סור מרע אמר וכסר ממה כהוירס ונמל וכוסר סל' ההצעה כחוק וכו"ן קמולס וליננה לזוי דק מקור פ"ו לזיות כוסר כמו סמור אל יוס סכרת עיני שס פרש"י זל : מהסרותו כעוול רע ונרתח מעבודתו כעשה טוב : המפיק הדרך הטובה מולח לפועל סעוב לו לסיכר לעלמו ומנין מיוס סכלס לסללן מן סעווב ווס גס כן נגד עשות טוב וסור מרע : ואם תסיר שקוציך מפני כו' סה אלני ללתי כוכס כהכחב סוס ומהכוס סנין כוונת כמהכר בו אס סגוד ויהלל גלס ה' אלי תשוב ואס חסיר שקוציך מפני ולא תנוד ונשבעת חי ה' באמת ובמשפט ונלדקה וייתכנו בו גוים וכו' יתהללו. והסס סהי יזל ואלר מפרשסו שמו מלח ולא תנוד לזירס על ואס חסיר כו' כלומר אל סהיר שקוציך לא סתריך לנד מחרף וליך נגאס והמחבר מפרש סהס ככלל התנאי והכוונה אס לא תנוד ומכרת מעבודתי ולפי פירושו ואס חסיר כו' סה הלוקה סור התנאים וכפי כלומר שער מלח ויתקצו כו' סה סכל כנתי ונלשון המחבר נקראת סגוירס השוכס כאלו התנאים סס כדך כהכרתו בו גוים כו' : הלח' הבורא יתברך כהויר דבתי

מרע ולא תנוד סול חלוקת עשה טוב : והתשובה על כל ומלת ויתקברו היא כהתנת כהוירס על כל התנאים כהוירס כאלה אס ויסס כן וכך מה יעלה מזה והסכרס יעלה מזה על רוע מעשיו ומפעליו בין ע"י נביא דורו אם

שער התשובה

יהיה בזמן הנבואה או מתורת ה' הנאמנה או מפי מורה לעבודת האלהים אשר הוא מענת הבורא בארץ על בראיו ואין דור מן הדורות ריק ממנו כמו שאמרו רבותינו ז"ל עד שלא ככתה שמשו של משה זרחה שמשו של יהושע תלמדו. עד שלא ככתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי. עד שלא ככתה שמשו של אליהו זרחה שמשו של אלישע. יום שמת רבי עקיבא נולד רבינו הקדוש. ועל הדרך הזה ימצא בכל הדורות ובכל הארצות לא יחסר קורא אל האלהים ואל עבודתו ומורה את תורתו, והשב הזה כעבד שברח מעבודת אדוניו ופגע עבד נאמן לאדוניו והוכיחו על ברחו מאדוניו ויעץ אותו לשוב אליו והבטיחו שימחלו לו והזכירו רוב טובותיו וחסדיו עליו ושב אליו ונבעתו אליו. והשלישי כשהוא רואה נסיון הבורא החוקק עונשו ופניו שהלך בדרך צאת מעבודתו יוסר בו וישוב אל ה'. מיראה עונשו ונקמתו והחקה והוא כעבד הבורח מאדוניו כשישמע מה שהיה מעונשו למי שברח ממנו כמוהו ויוסר בו וישוב מתחנן אל אדוניו למחול לו ולסלוח עונו קודם שיבואנו העונש וע"כ אמר הכתוב (ויקרא י"ז) ולא תקיא הארץ אתכם וגו' כאשר קאה וגו'. והרביעי בבוא עונש הבורא עליו במין ממיני הצרות וכיון שהרגיש בו נעור והקיץ משנתו ושב אל האלהים מחמאן, והוא כעבד הבורח מרבו אשר שלח אליו מי שיוסרו ויעננו על ברחו מעבודתו וכאשר הניע אליו ברח אל אדוניו מתודה מחמאיו ומבקש מחילתו וסליחתו ובכמוהו נאמר (משלי ה) בבוא כשואה פחדכם וגו' אז יקראוני ולא אענה ואמר (ד"ס נ לנ) ובהצר לו חלה את פני ה' ויכנע מאד והמצליח השב אל האלהים בפנים הראשונים ותחתיו בהצלחה ובקבול מי שלא שב עד שבאתהו תוכחת הבורא והם הפנים השניים ותהיתהם בהצלחה ובקבול מי שלא שב עד שחלה הרעה על סביביו ותחתיו בקבול והחזרה

מרפא לנפש

המורה ועל המעודה ועל סיראח ע"כ אין לראש שום טענה ומיזון רק שיש להכרח ימי טענה על בראיו שיש כרסם שלוחים למקום אליו להחיותו למנוח: בבא כשואה מחרבם כעני העולה ספחום: ואירבם כסופה יארתה כבול עליהם ליה ולקום אז יקראונו וגו': ובחצר וגו' ממשע נאמר ב"ה וסג נאמר ויחפלא אליו וינחה לו וישמע תמחמו וישיבנו וירפנו וימלכנו וגו': והמצליח השב כזו ויוסף מולת מלך כשנים ומעלה גדולה מכלום הוא מי שיש כפנים האלוים חזק בשעת הכחש: ואחריו בקבול תשובתו ובהצלחה נע כש"ה הוא טענ כו' וישין מעורם הנעור מלל ממן כנגד תמטת מדעתת של כ"ס

פת לחם

מעשו בזמנן ומעטלו בסמליות והכוונת נפתלת על כל פעין וטעסק נעטיה בגלי כסופה: ואירבם כסופה יארתה כבול עליהם ליה ולקום כסם תחין פתח נעבודתו יח' ועל זה אמר לעיל מעשור רע ומעטלו לני עוב וסג: וכן מבורח ה' כו' דכיוני קדקדא כס דכני לני שזכחה וזכרי מקומות טובהה הנמלחם ס: אשר היא שיענת הבורא כו' סניר סוס דכיוני סם סלון חסר ככל זמן מעורר את לב בני האדם כיון כעונם הנגזרת ונומת אמתלות האדם שלולא זכא סוס האדם מחלל לומר כפיסחה דעמו וזכחתו כלך שונק נלחין מקיץ ומעורר: קורא אל האלהים ואל עבודתו כו' קורא לני חרם ומעורר לכס לזכרון חללם ולכנסו וזכרתו עבודתו תמטעת ומורה לכס לרך העבודת כפרותו ע"ה הכוונה: ורועו עונשו כו' כשסוף ריה: שסוף יח' מעשית חרם חלך ששלך ג"כ בדכיוני כרעה ויהא ג"כ מעבודתו יח' אז סוס מקבל מוסר מעניו ושב אל ס: מלת וסר סו"ד כתיבין וכו"ו קמוטס: מעניו ומבשרו עושו על העדר עשה טוב ונקמתו על פטולת כרע: למחול לו על קצורו כחיוב עשות טוב ולסלוח עונו טעסח כפועל רע: בבוא עונש הבורא עליו על עמלו: אז הקיץ ונעור רע גרסינן בלחף ויוין הקיץ מעללנו כעשה טוב ועורר מאלות כפועל רע: ייסרגו ויעננו וסחינן סן כדכיוני סמלחניס כפועל כמו סכלחם כפועלים וסחינן ענינו סוף מעשית כספוקות סכסריות כמו כחלסר שמועטו משוב לחלך וסכלחם כלחם לר ומיס לחן שמועטו ממעדיס כחלמחם ז"ל ויענונו זו פרישות דרך לחך וכונו עניו יוס סכפוקיס: ומבקש מרילרו: וסליחתו ספיקוס כ"כ סחלוקות כ"ל: בהצלחה ובקבול סללח סללח מן טעוט קובל שמקובל לסכא חללן יח' לעבד חללן: חוכחת הבורא חוכחת דכרס וסכלמה כ"ל: בקבול והחזרה ולא סוכיר לטון סללח ספיר סכלמה מן טעוט ספיר ככר מתיקר וענטס ונחמקק עונו ולוס החליף מלת סללח סכפוקיס

שוב הלבנות

שמעורר לבו לחשובה: מענת הבורא וכו' שלא יוכלו הכרוחם לטעון טענת שוננים: נסיון הבורא הענישים המניעים על עוברי לטונו סן יקרו מוסר וישונו חל ס' וכענין שאלם הכתוב (דברים ח') למען עמיקך לנסותך וגו': בדרכו כדרך לבו: יוסר בו יקח מוסר ממנו: בבא כשואה כעני העולה ספחום: אז יקראוני ולא אענה הכיח רחיס סהפסובה כעבור הכרות המניעת אינה טובה כמו הספובה כקודם בוא עליו העונש כי שם נאמר עד מתי פתיים חלחבו פתי וגו' תשובו לתוכחתי הנה איביעה לכם רוחי, הרי סהפסובה קודם בוא העונש מקובלת כדלון וקף סהפסובה מעולת חמיד: חל"ה חלח בוא העונש וסלפיו כסמלדנות סחמחיס יייטו מחסד הקב"ה על האדם וכמו שאלמו כליכה כדכתי שאלו למכמה חוטא מהו עקנו חלמה סחחיס כדרך רעה וכו' עד שאלו להקב"ה חוטא מהו עשו אמר להם ימלך הסובה וכחן כפסוק סחיבו מדבר ממה שהוא מלך הסחמה וכמו כעבור כרע"ה סחחמר כחמות כחון חרונה ועליה מוסב כל הענין: ולחצר לו חלה פני ה' גני ממשע סגלכד כנחמחיס כמלך חסור כחיב וכחיב וסלפל חליו ויעסר לו ס' והכתוב הודיע לנו שחף טעס חממת חרתי כע"ה קבלו ספ"י: והמצליח הוסיף מלליח: ותרחתו ובהצלחה למטע ממו כהלחה: ובקבול סהסח סחוכמו מקוללת:

שער התשובה

מי שלא שב עד שחל עליו העונש ונתסר בו והוא הרחוק שבשבים לקבל האלהים תשובתו ולמחול חטאו עד שישוב אל ה' ויראה מן החרטה והעויבה ובקשת המחילה לבנו ובלשנו ובתנועותיו מה שחייב למחול לו ולקבל תשובתו ולעבור על פשעיו :

פרק ז אבל מפסידו התשובה רבים מאד וכבר זכרתי רובם כמה שקדם מן השער הזה וממפסידיה עוד ההסכם על העבירה והוא ההתמדה על עשותה והאיחור מהנית אותה ולא תתכן תשובה עם זה וכבר נאמר אין קטנה בעבירות עם ההתמדה ולא גדולה בהם עם בקשת המחילה והוא שההתמדה מורה על בזותו דבר האלהים ושהוא מקל במצותו והזהרתו ומומן עצמו לעונשו ובו נאמר (נמלך טו) והנפש אשר תעשה כיד דמה כי דבר ה' בזה, ועוד כי ההתמדה על העבירה ואם היא קטנה הולכת וגדלה בהתמדתו עליה והגדולה כשמבקש בעליה מחילה עליה ועזב אותה ליראת האלהים הולכת הלך וחסור ומתעממת עד שתמחה מספר עונותיו וינקה ממנה בעליה בתשובה הלא תראה החוט של משי כמה הוא חזק כשיכפיל פעמים רבות וכבר ידעת כי עיקרו מחלוש שבדברים והוא ריר התולעת ונראה החבל הגדול של ספינה כשמשמשין בו זמן ארוך הולך הלך וחסור עד אשר יפתח (ס"א יפסק) וישוב חלוש מכל חלוש וכמו כן ענין הקטנות והגדלות בעבירות עם ההתמדה ובקשת המחילה ועל כן דמה אותם הכתוב בו כמו שנאמר (יעס"ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכבר נאמר אל תביט לקטנות מה שעשית אך תביט לגדולת מי שחטאת לו ואל תשמח לסכלות בני אדם ברוע מצפונך וראוי שתאבל לידיעה הבורא

מרפא לנפש

אל סנינה שסלחה כרוח אל אי רחוקה ממשו ויש בו חמסה כחוס יש שלא ירדו מהסנינה כל עיקר ויש שלא וסנו נחורו ויש חוקק למקומות ויש שחיהו על הלי להענין שם וכשחזרו לא מלאו מקומותם שחטויים נקחו מקומותם ויש שלא חזרו עד שהסנינה החזרה לטע וסנו יצוינו לשום אחר הסנינה ויש ששאלו שם על הלי עד החורף וכלו ומחו שם כעב ובגמל וכן בימי ידוק גמור שאינו יולא לתוך כל עיקר ויש ששב חוקק אינו זו משם עד שמהנין לו ויש ששב כחוק למתתו כדלא חזרו מלא מקומם כעס"ב ויש שאינו שב כל עיקר זה נכרת מעס"ב ע"ש חלוקך ובגמ"ה כניאו :

פרק ז הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה הכאה סי רשי גוריים וס"ב עליהם מעט מעט נתחל כחלני השוא כחוס של קומי עכניש ומתעגרה כם מתגבר וסוכך ועשה כעבות העגלה שקורין כה הקן למשך עכ"ל : הראוי

טוב הלבנות

פרק ז רובם כמה שקדם הם הענינים המפסידים יתוד הענינים לחללים וכל אשר זכר כפ"ד משער יתוד המעשה : אין קטנה בעבירות עם ההתמדה לא תמלא עבירה שגלמך עליה שיהי קטנה כשיחמיד כה ויעשה הרבה פעמים שהקטנה שבעבירות אם יעשה אותה הרבה פעמים מחשבת לבעבירות גדולה מאלד : ולא גדולה ברוב וכו' שהגדולה שבעבירות אם יעגנה ויבטח מחילה אינה מחשבת כלום : ובזמן עצמו לעונשו יתיר עגמו למיחה : ואם היא קטנה חפשי" שיהי קטנה : אך תביט לגדולת מי שחטאת לו כלי' שחף הקטנה שבעבירות אם חסה מחמיד כה חסה מקל בנמות הבורא והזהרתו וחסה דע ק' במה חסה מקל : לסכלות בני אדם ברוע מצפונך שחמה מוכל להיות נטע בלאסריס עד שלא יבגיפו כך בני אדם ומקל בעיניהם : הראוי שתאבל לידיעת הבורא חרדנה לאוי שחטאתל מה שאינו יודע מתך רק הבורא שזו עמך שם שאלו ידע עמך בני אדם יבזוך ככר היה עמך יולר מעשך וכענין שכתב הממכר בשער יתוד המעשה ס"ה בעין המחיל וכאשר יתאש וכו' משתדל כזה מלד כגאוח : שחמה

פת לחם

בהחזרה כולמר שרפא מעונבו ויחזור ליתנו כרלשון : ויראה מן החרטה ויראה סו"ד כפחל וכוונתו כהר שביס המקבלים מיד כהחלה תקובתם משח"כ כשב כסו שאינו המקבל ומתעל עד עשוהו לתקוף פרעו המפוסה וח"כ יקובל אללו ימי : למחול לו ולקבל תשובתו ולעבור על פשעיו ג' לטוהו עד ג' חלוקות שזכר שעל החרטה שהוא דבר כולל וקטנה שהוא מתערע על שפתא גרו ית' אמר ל' מחילה כהסם ועל מה שזכר שסכוונה על עובת הכעול להכא אמר ולקבל סוכמות שיערך לשון סוכים כותם על כסוינה כגן : אמרו ס"ד צעיה נחורו פרק ובלכותו מקום וכו' ועל נקמה כמחילה שזכר שם לר"ך לכותם כבוכרת פרסו עונותיו ולסמדות עליהם אמר ולעבור על פשעיו לבן רבים :

פרק ז ההתמדה על עשותה והאיחור מהנית אותה פרס כלא זו חף זו שחם החמיד ופעס חותה כמש פעמים חרי"כ גודלי לון שם שפוסה צורק בו חלה חפשי" על עמש שחחר כח' על קומה כעוה כעושי כלי כחוכמות ולהלית דעתו עיניהם ולא עשה כן רק נתחאר סומן ולא סיחס משהו או כיונה כמחנה על מחלל כחיו כהה כחורה ועל מה שחחר לח"כ על קומה כעוה כעושי כלי כחוכמות גם ע"י כניצויים חמר וסוכרתו : אין קטנה בעבירות עם ההתמדה לין לקרוה שם קטנות על סענינה אם הוא מתמיד גם כן לסיק ומשרש טעם ע"ז ו"ל וכו' שההתמדה מורה וכו' : על בחרתו כוי מחלה חומר דרך כלל וחמיז מחבר כלי החלוקות ומקל בנמותו כמעשה טוב והוכרתו פועל רע : ומזמן עצמו כוי ונמלא שחף שבעבירה מלד עממה היא קטנה אמנם שער כבוד הבורא יכ' כהנלה מיסה ס"ה גדול : עד המחילה הקטנות עם הסמדרם והגדלות עם כהתם כמחילה :

שער התשובה

במה שאתה צופן והשקפתו על נסתרותיך ונגלותיך ושהוא זוכר אותם לך יותר ממה שאתה זוכר מפני שאתה תשכח והוא לא ישכח ותתעלם ולא יתעלם כמ"ש (שם סה) הנה כתובה לפני ואמר (י'מ"ט יז) חטאת יהודה כתובה . וממפסידיה עוד החורה אל העבירה אחר השלמת תנאי התשובה ממנה כמו שאמר (שם לו) כפרשת הדבר אשר היה אל ירמיהו נפשו איש את עבדו ושאר הענין ההוא . וממפסידיה גם כן מי שיבטיח (ס"א שיחול) את תאוותו מהם וכרמה הוא אלהיו וכו אמרו ר"ל האומר אחמא ואשוב אין מספיקן בידו לעשות תשובה וכתובתה אשר כתבתי בסוף זה הספר נפשי הכיני צדה לרוב אל תמעוטי , בעוד כחיים הייתך ויש לאל ירך כי רב ממך הדרך , ואל תאמרי מחר אקח צרה כי פנה היום כי לא תדעי מה ילד יום , ודעי כי תמול לעד לא ישוב וכל אשר פעלת בו שקול וספור והשוב , ואל תאמרי מחר אעשה כי יום המות מכל חי מבוסה , מהריע עשות בכל יום חקו כי בכל יום המות ישלח חצו וברקו , ואל תתמהמהי מעשות חק דבר יום ביומו כי בצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו . וממפסידיה התשובה נ"כ שיהי' השב שב מקצת עונותיו ומתמיד על קצתם כמו שיצא מן העבירות שבינו ובין המקום וישוב מהם ולא יצא ממה שיש בינו ובין בני אדם מגזל ואונאה ונגבה והדומה לזה ובוה נאמר (לוינ יא) אם און בידך הרחיקהו ואמרו ר"ל בענין הזה אדם שיש בידו עבירה ומתודה ואינו חוזר

מרא לאנפש

שחאכל לדיענה הבורא במה שאהה צופן ללומר מה שיש בעצמוך וידע נכונה : כמ"ש בפרשת הדבר אשר היה נביא והיא הפערת מעשיו עיני כלל הענין שם : וכתובתה אשר כתבתי בסוף זה הספר תלוי ימי המהר כוס המחולל בפשי הכיני צדה כן עד כן איש נודד ממקומו ע"י כסוף הספר שיתקיימו מ"ס שבע מוסר פ"ז : ואמרו ר"ל כענינות דף פ"ז : אדם שיש בידו עבירה פ"י רשי ג"ל : ואינו חוזר בו לבלם את כסול כ"ו ואמרו כענין סוף וימלא עיניו עינין

פת לחם

כסס מנוש ויטיעו עכנות העגלה טהלה : והשקפתו על כ"ו השקפתו שזה על נסתרותיך ונגלותיך : ותתעלם פעלמה הוא הסיבה הדבר דמעתו כבונת וכו' ימי לא תעלה : החורה אל העבירה עכשו ומדבר בתי משנז העולו נגמרי מתחלה ולא ססכיס להקמיר כי רק שח"כ נכפסו דעמו וחזר אליה : דאחר שיגיע אל רצונו כאלכנת הסמועל ועל אהנת הערב חמר וישלם תאוותו כסס : בעוד בהיים חייהך בעוד חיותך כלומר נפש התוונות שלך עמיון הוא : ויש לאל ירך היא בחינה שיהי' היא נחמת לנרין האדם למחר ככנתה דתרו בעוונות ביהא ושלא נשכח ונשכח וכן ימלא ויחלה חף שיהיה ח"י : כי רב כצוף הדרך לפי שסוהיר לשון דהם קרל לזמן לזכרם דמיינו סוהיר דרך : כי פנה היום כי לא תדעי כ"ו שתי חשאתו ימי נדבר חולי ככר פנה היום כ"ו פנה יום חלדך ונכנסו להכריז ועוד לה ככיר ימי חייך ועוד חף כשתיהי חולי לא מוכל כי נעתיק מעונות ועכונות וז"ל כי לא תדע מה ילד יום וזה סס ענינים שיהי בחינות בזכר כהלה כ"ל :

כי תמול כ"ו יום התמול לא ישוב רק לעד לעולם להקין בו מה שקולח בו ולרדף אהה להקין ביום אחד . ואלי ויהי נרין כיוס הכוה להקין לעלמו ולפרשו גם בעד יום אחר והם יקובלו כ"ו ימים מקולקולס איהו זמן יסיק לתקנס לכן מהר כ"ו : שקול וחסבו ויחשוב ככ"ו י' לשונות כל"ו כשתחלה בדרך אהב פעלת הוה שקול נמלתי דקך אם יקל הוה אז ככר וח"כ יבואו מעשיך כהספר לנרסם יהד כמאמרם כ"ו בלדקן כל פרטות וכו' וסס מעטרפת נסתבין גדול וח"כ יבואו בחתום כוכיות נגד הכוכות לראות יום מ"ס ככרס : ואל תאמרי מחר אעשה למעלה ככר אחר ואל תאמרי מחר אקח דהם דבר בכלל העבודה שלא ירעה עכשו מן העבודה וימלא לאהרית וימו ובכלל מדבר כסס בחינה דבר פרטי לא יעשה

למחר לפי שיום המות כ"ו וחולי לא תעע ליום מחר ח"ו : מהריע עשות כ"ו מהר דבריו וכוונתו בלמרו ח"ו וברקו כשמות מורגס ויכר כלדס ככל יום אם מנר מקיסי החינוכים הפועלים בלרס ומחלטיס מונו כסס הקור והכוס והלחות והכונס וכסס דוגמת הקן כהלה עמחון ואס מנר כהוס הטעני המהיר ליחוטו השכרני מיוס ליום יכוחו דוגמת הכרק הכרין : ואל תתמהמהי כ"ו כנה למעלה דבר כשתי הלקות כלמנו סס ואל תאמרי מחר אקח דהם כ"ו ודעי כי תמול לעד לא ישוב ויקל ויבאר כ"ו שתי חלוקות תהלה אחר מכרי עשות ככל יום כ"ו וח"כ אחר נגד הלקות כ"ו ואל תתמהמהי כ"ו שלא תהיה לשוב עוד מן העוב"כ לעוב"כ ויחלס חונתך כי כלסיר יד' כדודל לא נרד מקונו עד כשכסס הקן והוה ככסס תקוס ל"ב כן אין מקוס ללרס ככ"ו עוד עד זמן תחית כענינים וז"ל אין זכות ומוכס רק זמן כגמול : ואמרו חז"ל בענין הזה כ"ו מוכס

שוב הלבנון

שאתה צופן שמהה מחסרי : וזכר אותם לך ויזכרם לך ביום ידען : הנה כתובה לפני לא תשכח כי אם שלמתי ושלמתי אל חוקס : החורה אל העבירה בלומר חפילו אם חזר רק לעבירה אחת הוא יענש על הכל : לשלח איש את עבדו שהורו וככנסו לעבדו אחר שלמתי ואמר להם הניו קודל לכס לדור נאס ה' אל תהרבו ואל הדבר ואל הטעב וכדל' לא היו נעמיס עד אז בלדב הטעס הגדול האוה רק צליוף כל עונותיהם ונפסדה תשובתם טעשו : כי רב סמך הדרך הדקך אשר תהה הולך עליו לאהר מתתך הוא לחוק המרה מ"ס ולרדף הרבה לדה לדה כחוק כזה : כי פנה היום כ"ו שזב ח"ו ע"כ לבקש דהם עד למחר : מה יום יום מה יקרה חוקך ככרס יגיע המהרת ושמת תמות היום : כי תמול לעד לא ישוב כ"ו : הזמן שהולחת לבעלה לא ישוב לך : בכל יום הקין תשוב כשתזכר על אשר הטחלת דבר יום ביומו : כי כצפור נודדת מקנה כמו שמגרסיס הנפזר פתלוס מקן שלה כצור קן והיא נעה נעה וזה כן הליש הנודד ממקומו , ואמר זה למליה כי פתלוס יפרוה המות ככשו ויירדו ממקומו ש"חבו על אהרנו ובכסה קטנה מלא רוחה : ומתמיד על קצתם שאין תשובה מועלת על הכל :

למחר לפי שיום המות כ"ו וחולי לא תעע ליום מחר ח"ו : מהריע עשות כ"ו מהר דבריו וכוונתו בלמרו ח"ו וברקו כשמות מורגס ויכר כלדס ככל יום אם מנר מקיסי החינוכים הפועלים בלרס ומחלטיס מונו כסס הקור והכוס והלחות והכונס וכסס דוגמת הקן כהלה עמחון ואס מנר כהוס הטעני המהיר ליחוטו השכרני מיוס ליום יכוחו דוגמת הכרק הכרין : ואל תתמהמהי כ"ו כנה למעלה דבר כשתי הלקות כלמנו סס ואל תאמרי מחר אקח דהם כ"ו ודעי כי תמול לעד לא ישוב ויקל ויבאר כ"ו שתי חלוקות תהלה אחר מכרי עשות ככל יום כ"ו וח"כ אחר נגד הלקות כ"ו ואל תתמהמהי כ"ו שלא תהיה לשוב עוד מן העוב"כ לעוב"כ ויחלס חונתך כי כלסיר יד' כדודל לא נרד מקונו עד כשכסס הקן והוה ככסס תקוס ל"ב כן אין מקוס ללרס ככ"ו עוד עד זמן תחית כענינים וז"ל אין זכות ומוכס רק זמן כגמול : ואמרו חז"ל בענין הזה כ"ו מוכס

בו למה הוא דומה למי שתופס שרץ בידו אפילו טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו מבילה זרקו מירו עלתה לו מבילה שנאמר (משלי כח) ומורה ועוזב ירוחם, ומה שהקדמנו מטפסידי השערים אשר קדמו בספר הזה כלם נ"כ מטפסידי התשובה ואינני צריך לשנותם בשער הזה:

פרק ח אבל אם ישותה השב עם הצדיק אומר כי יש מן השבים שישותה אחר התשובה עם הצדיק אשר לא חטא ומהם מי שיש לו יתרון על הצדיק ומהם מי שיש לצדיק יתרון עליו אע"פ ששב. ובאור החלק הראשון הוא שיהיה החוטא בקצורו כמצות עשה שאין בה כרת כצניצת וכולוב וכסוכה והדומה לה. וכאשר ישוב המקצר בהם בלבו ובלשונו וישתדל לעשות אותם ולא ישנה קצורו בהם יסחול לו הבורא וישותה עם הצדיק אשר לא קצר בהם, ובכמו זה נאמר השב מן החטא כמי שלא חטא ואמרו רז"ל עבר על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו ממקומו עד שמוחלין לו שנאמר (מלאכי ג) שובו אלי ואשובה אליכם. והחלק השני והוא שיש לו בו יתרון השב על הצדיק, באור זה שיהיה השב חטא חטא קמץ במצות לא תעשה שאין בה כרת ואח"כ שב ממנה תשובה שלמה בכל תנאיה ושם עונו לעומתו ונוכח פניו ומבקש תמיד המחילה עליו ונכלם מבשתו (ס"א מבקשתו) מהבורא ונכנס בלבו המורא מעונשו ונשברה נפשו והוא נכנע ושפל לפני האלהים תמיד והיה חטאו מכה לכניעתו והשתדלותו לפרוע חובות הבורא, לא יתנאה במאומה במעשהו הטוב ולא ירבה בעיניו ולא יתפאר בו וישמר בשארית ימיו מן המכשול, חוטא זה הוא שיש לו יתרון על הצדיק שלא חטא החטא ההוא והדומה לו, כי הצדיק אין בטוחים בו שלא יתנאה וינבה לכו וירוש במעשהו וכבר נאמר כי יש חטא שמועיל לשב יותר מכל צדקות הצדיק ויש צדקה שמוקת לצדיק יותר מכל המצוות השב כשיפנה לבו מן הכניעה ודבק בנאות ובחונף ואהבת השבח כס"ש אחד מן הצדיקים לתלמידיו אלו לא היה לכם עון הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העון אמרו לו ומהו גדול מן העון אמר להם הנאות והחונף ובשב כזה ארו"ל במקום שבעלי

מרפא לגפש

חדש למקום יוי"כ מכפר עם הכתובה עבירות שבין אדם לחתונו חין יוי"כ מכפר עם שיריה אם הבינו ע"כ: **פרק ח** אבל אם ישותה השב עם הצדיק אע"פ שיש טוב כפיט עם כלדק מעיקרו: ואמרו רבוניהו ז"ל עבר על מצ"ט וז"ל בגמרא יונת דף ס"ד ר' חלוקי כרסס היה רבי ישמעאל דורש וכן פלטה וטובש עם כל אחד ואחד. עבר על פשה וכן אינו זו תמם עד שמוחלין לו שנאמר כי כפיט סובי כפיט סובי ומה דלרס' למה עש עבירה שמתקפחה תשובה לבריה. עבר על כל לא תעשה ועשה תשובה סוכה ויו"כ מכפר שנאמר כי כפיט סוס יפטר עליוס למה עש עבירות שצריכים יוי"כ לכפר. עבר על ריחות ומיתות יד ונעש השוכה סוכה ויו"כ חולין ויסורין ממקורן שנאמר וקפדי בשבע פשעס ונכעיס עונס למה עש עבירה שצריכים יסורין ומסתבדל הקל לקלה ושממר לתמרס חבל מי עש ידו חולן כפיט חין לו כח תכפסה נטלות ולא ציו"כ לכפר ולא ציו"כין למרק חלל כונן חולין ומתת ממרקת שנאמר ונגלה כליוס סי' זכבות אס יוכפר העון סוס לכס עד ממותו אמר סי' כ' למה עש עבירה שחין לה כפיס חלל במיתת. ולאמרו עס יחוס חולין כפיט זכו הסועש ומתתיח' אחיס או חיס שעושס דקר נל וחחריס לומדין ממנו ומקילין גיכ במננס או חיס שמעישו מקולקילין וכפיט מרגנין חמירי ועל

פת לחם

מוסב למעט לו כלל בטעני פסח ובדבר עשה דרשוני עונס כתיב: ואינו חוזר בו אינו עב ומתקט בו: **פרק ח** ואי שונה קצורם בהם לא יהיה שונה עוד קצורו כלומר מללוס כפיט: לעומתו ובוכת מניו נגד עונת שבין אדם למקום ושבין אדם לבריות: ונכלם מבשרו שבנקטת המחילת גופה כוח עומד כנושס וכלמיס: ונשברה בשש כפיט כמתחילת והכוונס שכתברס קלותו: והיה חטאו סבה בו לכו' ונעלה חייב שחטאו שחטאו כוח ספס לכניעתו ולשתדלותו למרע כו': לא יתנאה כיו' ויגבה לכו' וירוח כפיט ג' חלוקות עד סג' חלוקות כשכתובס קלותו: והיה חטאו ונעלה כפיט למקום ומעשה כפיט לבריות כשכנוס כהיר מהנהל לחס לנכרו כרששו ולספסרס דרשוני כנחוס כחלמוד גונסה לב כמעט כפיט למקום ורוממות כמעט כפיט לבריות: יותר מכל צדקות הצדיק פיעס שצדיקות מועילס ועומדיס זס לוח שמנוס גורמת מננס חלס' לפעמיס כמעט מועיל יותר וכן לסיפן וזה כמו שמבאר עניינ: כנאוה ובחונף שמתחלס כמעטו לכפתולס נכיעוס פיעוס נכרו רחוף ואח"כ חוסס ומשתדל שיכתבוכו בני אדם כפיסס: כמה שרוא גדול כיו' כתיב

תשובה עומדים אין צדיקים נמורים יכולים לעמוד. והחלק השלישי שיהיה השב עובר עבירות גדולות כמצות לא תעשה שיש בה מיתה בידי אדם וזאת בידי שמים כחלול השם (ס"א כחלול שבת) ושבועת שקר והדומה להם מן הגדולות ואחר כך שב ממעותו בהם והשאלה היא התשובה ונדידה כי המחילה לא תתכן לו עד שינוספה בעוה"ז ממה שיוכל לסבול ויגכה מעונותיו ובו אמרו רז"ל עבר על מצות לא תעשה שיש בה כרת ומיתה כ"ד ועשה תשובה וסורק ממרקין ומיתה מכפרת שנאמר (מלכים טו) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם וכתבי (ש"מ"ס כג) אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון והצדיק שלא עבר אלו העבירות יש לו יתרון על השב מהם בלי ספק:

פרק ט א אבל אם תתכן התשובה מכל חטא אם לא, אומר בתשובה השאלה הזאת כי העונות שני מינים. אחד מהם עונות (ס"א עבירות) שבין אדם למקום בלבד ככחש באלהים והמחשבות הרעות והמצפונים הרעים ולאווין שבחובות הלכות והרבה מחובות האברים אשר לא יחמוס החומא בהם כי אם נפשו בלבד ואין אשמה עליו אלא להמרותו מצות אלהיו. והמין השני עונות (ס"א עבירות) שבין אדם לחבירו והם שיש בהם ענין מעניני הרעה והחמס לבני אדם אם בנוסם אם בממונם או בזכרם ומקבץ החומא חסמו כנפשו בהמרותו את אלהיו עם חסמו ב"א. ומה שיהיה מן העונות והחטאים בין האדם לאלהיו בלבד תתכן לו התשובה מהם בעודנו בחיים כשיתעורר לקצור וישתדל לשוב מעונו אצל כוראו ומן הרין עליו שתהיה התשובה מן העון כמין שחטא בו אם יוכל שאם יהיה החטא בחובות הלכות כלב הרע והמחשבה הרעה והנשירה והקנאה והשנאה והדומה לזה, התשובה ממנו ראויה להיות בהטבת הלב ואהבת הטוב לבני אדם והמחילה להם. ואם יהיה החטא באבר מאברי הגוף באכילת מה שאסר הכורא אכילתו והבעילות שהזהיר מהם וחלול שבתות ומועדים ושבועות שקר ראוי שתהיה תשובתו ממנו באותו ענין ובאותו מין שהיה חוטא בו עם שתוף הלב ככוונה לאלהים. וכל הענין הזה יתכן לאדם בחייו

ברפא לנפש

מורפו ע"ש נגמלא בנזק, וכבר כתבתי בשם כרמי לעיל שתקנתו לכות לה כרמי וכיכ המתכר לקמן: אמרו לו ומתו גדול מן העון כיו הגאות וההונף עיין לקמן ושם נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט א בזכרם שזכרם נרעם ומספר נגונות או סגלשין עולמים ונרעם לנסר רעם: ומקבץ החומא כי סדכרם יחד סאחז עטסה עיכרם לעלמו והטני חמסו כ"א: בחייו וכו' פ"י שלא יאמר אעטסה חמסו וכן פ"י אינו יודע כמס

פרק ט ב וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ג וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ד וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ה וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ו וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ז וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ח וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט ט וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט י וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יא וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יב וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יג וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יד וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט טו וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט טז וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יז וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יח וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט יט וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט כ וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט כא וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

פרק ט כב וכן נאמרו דברים הלאה גם כן וכן פירשתי ע"ש: עד שנוספה ביסורים נעו"ז כמו שכתוב לעיל מהנמר"ל:

בעוד שהוא מאריך ימים עם בירור כוונתו (ס"ח הכרתו) כשהוא מכוין לתשובה ולטהר נפשו מעונניו אצל בוראו ובכמיהו אמר החכם (משנ"ס) אם חכמת חכמת לך . אבל מה שיהיה פן העונות לאלהים ולבני אדם יקשה על האדם התשובה מהם לכמה פנים . מהם שלא ימצא העשוק או שימות או שמקומו רחוק ומהם שיאבד הממון מיד העושק ואין לאל ידו להשיב העשוק לבעליו ומהם שהעשוק שוא לא ימחול לעושק כמה שעשקו מהזיקו בנופו וספרו בגנותו ומהם שלא יכיר העושק את העשוק או שלא ידע כך הממון אשר עשק כמו שעשק אנשי קריה או אנשי מדינה ולא הכיר אותם ולא נתכרר אצלו מספר הממון שלקח מהם בעול ובחטם ומהם שנמבע הממון האסור בכפלו מן המותר ואינו קל להוציא אותו מסנו אלא בהפסד הרבה חלקים מן המותר כמו"ש רבותינו ז"ל נזל מריש ובנאו בבירה בית שומאי אומרים מקעקע כל הבירה כלה ומחזיר מריש לבעליו ובית הלל אומרים אין לו אלא דמי מריש בלבד מפני תקנת השבים . וממה שתקשה עוד התשובה ממנו מה שנהג בו האדם עד ששב לו המעשה הרע דבק בהדבק המעשים המבעיים אשר לא יקל להגיהם כמו שכתוב (ירמיהו) למדו לשונם דבר שקר העוה נלאו ואמר (ש"י) היהפוך כושי עורו ונמר חברבורותיו וגו' . ומהם שפיתות דמים והריגת הנקיים בין בפניעה בין בהליכת (ס"ח בעלילת) רכילות כמו שידעת מענין דואג בעיר הכהנים אשר גרם להרנם ברכילות תחלה ופגע בהם אחר כך כמו שנא' (שמואל א כג) ויטוב דואג האדומי ויפגע הוא בכהנים . ומהם עוד מי שגורם

מראש לנפש

ימים : מאריך ימים פי' שלא יעשה כן ויום אחד או שני ימים רק כל ימי חייו : **העשוק הוא הגנוב :** העש"ש הוא הגנוב : **העש"ש** שם הגנוב עליה : **גזל** מריש קורה : **מפני** תקנת השבים מה לאו הכי גם כ"ס מודים שמחויב להחזיר המריש עליה וכמו"ש (במעתה) וישאור אדם מדרכו כרעס ומן הכה"ס אשר כנטיה"ס בחטאי יניוס כתיב מלאי מן חמסם אשר נכטיה"ס אחר שמולל אפי' גזל מריש ונכלו נדוים מקעקע כל הכירה כולה ומחזיר מריש לבעליו ע"כ : **לסדר** לשונם דבר שקר העוה נלאו כה"ס כפתיח ס"ח כמו הכה"ר . **יגורו** ועמרו לעוות הם דכ"ט : **וינמר** חברבורותיו וגו' גם חטם מכוון להטיב : **למור** הרע כמו למרע : **בין** בפניעה בין בהליכת רכילות פגיעה הוא שישע בו ויחגנו נדוים , או ע"י הליכת רכילות כמו

שוב הלבנון

ובשבעות שנה לא יפגע חטאו על האמת : **בירור** כוונתו שמהם כוונתו נדויה : **אם** חכמת חכמת לך ולסת לברך תשח , השטוב והרע זניו רק לעסוק מחלש שלא חטא לכזי אדם : **מהם** שלא ימצא איש העשוק והגנול ממנו להחזיר לו עשקו : **או** שימות ולא נודע וירש : **אנשי קריה** וכו' כמו המוכה"ס ודומיהם : **שנמבע** שמתעב : **כמו שאמרו** רז"ל (גיטין דף כ"ה) : **מריש קורה** : **ובנאו** בבירה ביין גדול : **מבקע** כוחר : **מפני** תקנת השבים וחז"ש שהלכה בע"כ ע"כ"ף אף לז"ה אין כאן השונה גמורה כל מדר המקרה : **מה שנהג** בו האדם שהורגל הכנה בחטאו : **דבק** וכו' נעשה לו כעטע וכמו שאמרו שהרגל טעם ע"י : **למרו** לשונם דבר שקר הדבילי לשונם לדבר שקר כמו פרז למוד מדברי ע"כ (ש"ס) : **העוה** נלאו יגעו ועמרו לעות דכ"ט עד שהורגל זה : **היהפוך** כושי אלא חפשי שיהפוך הכושי שחרותו והכמי הגוויס שבו מחלש שהם בטבע : **בין** בפניעה שפגוע בו נידוי : **בין** בהליכת רכילות שחשבו

פני לים

לו ולא כשבעות שקר יגדור עמנו גם שבעות אמת ואל"ה אמר כלאו מין דרטינו נחלילות אם תעא כחלילת כצר אכור יגדור עמנו מתצר ולא כי האסור יגדור עמנו מיון המותר ואם בניין ממתי ספירות יגדור עמנו מלחון מיון זכר נכנילות אם תעא כחלילת אפי' גזל מריש ונכלו נדוים מקעקע כל הכירה כולה ומחזיר מריש לבעליו ע"כ : **לסדר** לשונם דבר שקר העוה נלאו כה"ס כפתיח ס"ח כמו הכה"ר . **יגורו** ועמרו לעוות הם דכ"ט : **וינמר** חברבורותיו וגו' גם חטם מכוון להטיב : **למור** הרע כמו למרע : **בין** בפניעה בין בהליכת רכילות פגיעה הוא שישע בו ויחגנו נדוים , או ע"י הליכת רכילות כמו

זוכה ניכר שנתקע ונתקע בין חלקי המים הכי רבים עליו ואינם מיוני כן האכור שהקע כהרבה מן המותר וז"ל נכסליו כלומר ככחות רב שיש בו כפלי כעלים נגד המותר כמו : **גזל** מריש קורה גדולה כרו עגם לדבירי הכל הפסודה השלמה ע"כ שאם הדיון הוא להחזיר הקורה עגמה שגול כך מפני תקנת השבים אמרו שיחזיר דמים וכו' וממילא תמסע שלא ילא נקי ירי שמוס כבלחוח על שחזיר אותו כדבר עמו : **המעשים** המבעיים כמו אכילה וזיהה שהטעם מנהג ומוצע אומם : **שפיכות דמים** וחריגת הנקיים פרט ג' מלקות כפי חלוקתם נמרים שבעתה הדרכות כוהרנו כלא תלחם נכסם וחל"כ שהאורז עוד בחלוקה כ"פ ע"כ הבינה תקניהם האמרו ינקי וזיקי אל הפרוד והכוונה שס ע"כ פגמה תמנינו והואל כ"כ זיל על פגמיהם ומחירים לדיו בחלות כדבר חפשי מות שמי שמתחייב ויזאל ויכרז ואמר אחד יודע שמי ללמד עליו זכות מין שמתחייב אותו חיל ונקי אל הפרוד : **בין** בפניעה שפגוע בהם נידוי בין שגריס מיהתם נכילוחיו וכדואג סיו ע"כ"ס

שער התשובה

לאכר במון חבירו ברכלותו אין עולה לו תשובה עד שירצה את חבירו אם במסון אם בפיוס ובכניעה להחלו לו ולנשוא חטאו כמו שכתוב (מיכה ג) ואשר אכלו שאר עמי ועורם מעליהם הפשיטו. ומהם מי שבא אל הערה והוליד ממנה ממור כי החרפה לא תמוש והשבת המעוות אי אפשר לו (ס"א) והשנת המעות הזאת אי אפשר לה) כמו שאמר (איוב לא) כי היא זמה והוא עון פלילים כי אש היא עד אברון תאכל ואמר הכתוב (סופס פ) בה' בנדו כי בניס זרים ילדו. ומהם מי שהרגיל לשונו לכזב ולספר בננות בני אדם ולדבר בהם ואיננו יכול לעמוד על זה מרובו (ס"א) ואינו זוכר כ"ל לרוב ההרגל שהרגיל בו) מפני שאין לו תכלית אצלו וכבר שכת האנשים אשר דבר כס והכל שבזר עליו וכתוב בספר עונותיו ובו נאמר (תלויס מל) ואם בא לראות שזא ידבר לבו יקבץ און לו ואמר (סס ג) אם ראת נבב ותרץ עמו ושאר הענין. והנה השוה הלשון הרע עם הנגבה והנאמר (ירמיס פ) ואיש ברעהו יתחלו. ומסה שתקשה התשובה ממנו מי שהדיח בני אדם בדת שבהה להם והכריחם להאמין בה ותעה וכל אשר יוסף העם המאמינים בה יוסף עונו ויכפל כמו שאר"ל כל המוכה את הרבים אין חטאו בא עד ידו וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה ואמרו ירבעם אשר חטא והחטיא את הרבים הרבים תלוי בו שנאמר (מלכיס ח טו) על חטאת ירבעם אשר חטא ואשר החטיא וגו'. ומשיני במין הזה מי שאפשר לו לצוות בטוב ולהזהיר מן הרע לאנשים תועים ועכבו מזה יחול ממונם או

מרפא לנפש

טעמא דזאג ביהדותי : ואשר אכלו שאר עמי וגוי וסוף טעמין אז יעקוב אל ס' ולא יענה אוחס ויסקר פניו מסס נעת סביא (כנא טעמא ס' על טעמ) כאשר כנעו מעוליהם : והשבת הטעות יג' טעמות : יקבץ און לו סכוא קונן סרכס טעמ ואון על נשפו מענינס וז של נסר מפני סכולל כמס פנירות : אם ראת נבב ותרץ עמו ועם מנאמי חלקך פיד שלחה ברעה ולשוני הצמיד סרסה תשב באוירך חרבר וגוי וסנס כלל נשקון אלקה סני טעס טעס : ואיש ברעהו יתחלו אפי' ברעסו ארז כנפסו יסכל וילגנ מחמת נרליותו : ומשיני במין הזה ר"ל וכלל טעמין סוס על המחטיא את הרבים סוס בא כן מי שיש בידו למחות כזי לכן אמרו נבמי דטנא פ' נעס כסמא דף כ"ז מי שיש בידו למחות כנאמי טעו ס' ואינו מוחס נעסס על אכמי טעו כנאמי טעס כזי חור חכמי' טעמוב נרעס רק כנפיל דבר ס' על סלג מיחו כלידוקס נכטעס כמ"ס והסמס און גו' ע"ס. וכסי חסידים כסי' תק"ל כנא סלמי' מי שיוכל לחמד ולכתוב דבר ולא כחכ סוס נענס עיו ע"ס ונכדקמס טלי : ועכבו מזה ידול ממונם סכוא מוחל ומקוס מסס ממון טעמיהם לו ועיכ סוס ידא מהס להוסיס :

פת לחם

שייכס : ואם בפיוס ובכניעה כזי היינו כשלין נו ממון , וזלוי כווננו טעמיהם כזאח שלל לקח ממנו מחומס רק גרס לו כמארי פיו סרכל עליו דז לו גס לכחלה שיחסינו יג' כלמי' פיו אס יתפיוס. ואמר כפיוס ונכניעס כפיוס על כספס ממונו ונכניעס על עטרו כשיער אוחו : לברול לו כספס ממונו ולנשוא חטאו לו לענין : ואשר אכלו שאר עמי כזי סני כמעלה הכתוב גזלה ממונס וקנינס לאמילת כזאס והספסט עורס כטיי דלות חדס ומיטוס מונו ועיי עטרו משמן כקרו רזס ונפד עטרו על נעמו : ולרבר בהם ככוונס להכל נכס וזס טעמיה לקמן סכוק וזאס ברעסו יתחלו : לעמוד על זה חינוט יכול לעמוד על שיעורו ודעת מה שקלקל וכמה לרד לקון : כפיני שאר לו וכלית אצלו טעמיו כזס סוס כיכ מרובנס אללו עד טעמס אין לו תכלית ומדס ידועס לרבונו : לבו יקבין און כזי סני טעמיהם סוס כזא כקנון סרכס נכטעס אחד אמור מעהס כמה יתקנו ויתקנו כטעמים סרכס : אם ראת נבב כזי ויפיוס פוך טעמס כרעס ולשון תמיד מרפס מלג טעמס אונס לכוון טעמיהם אלל לכוון וספספסות גלג נכוון ומדס ונולת תמיד סוס לכוון סכור כמו למד סתול וימדו לבעל פעור : ואיש ברעהו כזי ויפיוס למדו לנאס דבר סקך סעוס נלאו : ומשיני במין הזה כלומר גס ס' ונכס כמין כזס מי ששכח לו וכו' רק שיחול סירוב סתק ממונס עככ אוחו ומונוע מוס כלומר טעמי טלג סכרנו עליהם ולא סוכיה ס' וסוכיהס אוחו וסוכיהס אוחו כמסמס כמו כמלמו

שוב הלבנות

שמסכב לו מיחה ע"י רכלותו : אם בממון וכו' או בממון או בפיוס ככל מה שיכול לרצות אוחו : אשר אכלו וגוי וכחיד אז יעקוב אל ס' ולא יענה אוחס שלינ תשובה עולה להס : והשבת המעוות אי אפשר לו לתקן המעוות הזה כי אפשר לו , ס"א והשבת הטעות, כל' לתקן ולהשיג לקולל הטעות הזה : עון פליליב שיוקח סדון ממנו לחוקק העון כמו וקח כפיליבס (טעמס כ"ל) : עד אברון תאכל ואין מועיל לו סוס מיקון עד שיאכד : בה' גברו וגוי וכתיב עתה יאכלס חדס אס חלקיהס , ר"ל עתה כקרוו יכא חלויב ויאכל אוחס וחס חלקיהס : ואיננו יבול לעמוד על זה חינוט יכול לידע ממי דבר וכמה ונכמה דבר על עטרו : מרובו מחמת רוב דבריו חכר היה רגיל להשלין כפיני חדס חמיד : לבו יקבץ און לו חלב מחשב ומקבץ לו מה שידבר כשיאח לתון כל' לגו מועד לתשוב מהפכות און על כל חדס : והנה השוה הלשון הרע וכו' ללמדך שלשון סרכס חמור כשנכתבו כמו הגנבה בשלין יכול להשיב הגנבה וכמה על הערה והוליד ממור מפני שגס המורגל לשון הרע משבחה קסה : ואיש ברעהו יתחלו וזמנס לא ידברו וסוכיהס וסקר כמו פרא לומד מדבר והסוה העון זה ג"כ לייאוף וגיזילה סכן כחוב סס כעמין כי כלס מנאפיוס ענרת כונדיס : מי שהרית מל' מסית ומדיוס : ומשיני במין הזה כל' ונכנס סחת המין הזה : יתול ממונם סמיכל

שער התשובה

יראתם או בשתו מהוכיח אותם ותעו ולא הורה הדרך הישרה כמ"ש (יחזקאל לג) הוא רשע בעונו ימות וזכו מידך אבקש:

פרק י אבל איך אופן התחבולה למי שקשתה עליו התשובה נאמר בתשובת השאלה הזאת כי מי ששעב עבירה מן העבירות שיקשה לתקנה באופן התשובה המיוחדת בה אינה נמלמת מאחד משני דברים. או שתהיה מן העבירות שבינו וביןבוראו או שתהיה מן העבירות שבינו ובין בני אדם כמו האונאה והתניבה ומיני הגזלות והחמס והעול ומאיהם מהם שיהיה ותהיה התשובה נמנעת עליו לאחד מן הפנים שהקדמנו שהתשובה מהם קשה כשיקבל עליו גרדי התשובה בכל תנאיה אשר בכחו ויכלתו מהם הבורא מקל עליו תשובתו ועובר לו על מה שנעלם ממנו ונמנע עליו וישים לו מוצא קרוב מהטאו וירחיב אמתלאתו בו, ואם יהיה משער העריות אשר זכרנו במי שהוליד מאסורה יכרת הבורא את זרעו, ואם הוא מצד אונאה ונזל בממונו יתן לו האל ממון ויפרענו להבירו וירצהו וימחול לו, ואם הרע לחבירו כנופו או בממונו יכניס לו הבורא יתברך בלבו רצון ואהבה עד שימחול לו כמה שהיה מחטאו עליו כמו שאמר (משלי פו) ברצות ה' דרכי איש נם אויביו ישלים אתו. ואם ירחק ממנו העשוק וימין הבורא התקבצם עד שיכנע לפניו העושה וימחול לו ואם לא ידע האנשים העשוקים ומספר הממון אשר עשק יפיק אותו האל להוציא ממנו בתועלת כוללות כבנין גשר וחפור בארות יהנו מהם בני אדם ועשות כורות כדרכים שאין המים מצוים בהם ומה שדומה לזה מתועלת ההמון עד שתהיה תועלתו כוללת מי שעשק ומי שלא עשק ואם ימות העשוק ישיב הממון ליורשיו ואם הויק לו כנופו או שספר בגנותו יתודה על קברו בזה במעמד עשרה בני אדם וימחול לו עונו כמו שאמרו חז"ל בענין הזה מוליך עשרה ב"א ומעמידם על קברו ואומר המאתי לה' אלהי ישראל ולפלוגי זה שחבלתי בו ואין התשובה נמנעת על החוטא אלא מצד מצפונו ותרמית לבו אבל אם הוא רוצה להתקרב אל האלהים לא יסגר שער התשובה בפניו ולא ימנעו מהמניע אליו מונע אך הוא פותח לו שער הישרה ומורה אותו הדרך הטובה בחסדו

מרפא לנפש

פרק י ו מה שהיה מן העבירות כו' שבינו ובין ב"א כמו כו' והעול כו' ואם כו' יהיה משער העריות כו' באיזה מהם כו' כ"ל לגנוס וי"ל א"ע"פ שפזכ כפ"ס שיק"פ על"ס השנוס ועשה כל לאשמיטין כפ"ס אין שצ"י השנוס נעלם לפיכך כהטאו רולס להתקרב אל כו' כמו שמצ"ס וחז"ל: ועובר לו על מה שניעלם ממנו ר"ל וקצ"י מוחל ועובר לו על מה שניעלם ממנו מחלו המטובס על"ס: מוצא קרוב מחטאו ויחס מולא לתקונו כלומר מקור שיתקונו ויחל נוצע ממנו כדבר שהוא קרוב לחטאו ח"ף שלא יהיה מעיין חטאו ממש דרך משל שאם גול את הכיסים וזלתי יודע אותם א"ע"פ שלא יוכל לעשות מטובס גמורה לחזור לנס כמעט שנול כי אינו יודע מתי נול א"ע"פ ועשה מסכ"ח הממון שגזל לכ"י רכ"ס ויח"ס כהטובס מעיין פת לחם

מהם ממון: ודמי מידך אבקש בשים נידו להוכיח אחרים ולינו מוכיח ככחוב שם בענין: **פרק י** למי שקשתה עליו התשובה וכלומס שזכר כפ"ס שלפני זה: או שתהיה מן העבירות שבינו וביןבוראו או שתהיה מן העבירות שבינו ובין בני אדם כ"ל. ונדבסם אשמיט"ס מסכ"ח מן או עד כדל"ו: תעובר לו מעביר חטאו ומוחל לו: מוצא קרוב להמל"ס תשובתו כתיקון הקרוב להתיקון הגמור: אמתלאתו בו טענת תיקונו בו: בלבו כלל העשוק: ואם ח"ף: שיכנע לפני העשוק כ"ל. ר"ל שהשכ יכנע לפני מי שעשק: ותיק אורח האל: ישים ענינו האל: מצפונו ותרמית לבו מוכו וערמות לבו שאינו ש"ס

הוא נר כי נר דרמיונו י"ס בני מחלו' וכו' או כהטאו יחל או נז"ס מה"ס: **פרק י** ואשר בכרו ויכלתו מהם מה שחלו כלל כמו כהט"ס טאו מ"ה מ"ה נכחו ומה שצ"ר לנל"ס כהט"ס טאו צ"ל נכחו: שניעלם ממנו ונמנע עליו על קו"פ מ"ה טעלת דהיונו שזכר למעלה נכחט ועל"ס ממנו את מי עשק מכלתי ויכולת אמר ונמנע ממנו: מוצא קרוב מחטאו ישים מולא לתיקונו כלומר מקור שיתקונו י"ס נוצע ממנו כדבר שהוא קרוב לחטאו ח"ף שלא יהיה מעיין חטאו ממש: והתיק אמתלאתו בו כלומר שלא יחמך כהט"ס ח"ף יתקן שיקל לו הבורא ויחי עונו מ"ה משפט א"כ וק"פ וימקרב מתיקונו י"ס אמר שלא יחמך ל"ס כי עמו וי"ה על"ס וחז"ס א"ך להרחיב אמתלאתו כהט"ס כהט"ס והקטונו והקל כהטובס וככ"י נלמ"ס מתיקונו ונמנע כהט"ס שער זה: וירצהו כו' שח"ף שישכ לו ממנו צ"ר לרצונו על גרדי שיעיר אותו וי"ה וירכ"ס שיתקונו כ"ס לרצון לפני: או בכמוות סינו שהיוק לו ממנו ולא גול לעלמו רק כמק"ח: רצון ואהבה כו' ככ"י כדל"ס למעלה ככנעו ח"ס או אינו צ"ר ח"ף לכהט"ס להסב"ו לו ממנו כהט"ס ויחלו ח"ס י"ס או ח"ס ששימיטו וימחול לו כי לא נלמך כהט"ס רק ויכ"ס ח"ס הגזל וכו' ואין לשון ככ"ס ח"ף כהט"ס שנתקן לעלמו משל זולתו שאז צ"ר כדל"ס להט"ס מירו הממון האכ"ר והשבינו נכע"י ח"ס או על מ"ה שח"ס כ"ף ולכן לא זכר ח"ף רק מחז"ס: יפיק אורח האל כו' ישים בכחו להט"ס תיקונו ונפעל כעשות דכ"י מעולות מוללות כמו ננין גזר כו' וככ"י נלמך תיקון או נס כהט"ס: מצד מצפונו ותרמית לבו פ' מלמנו הרע הלפון בו ח"ס כהט"ס ח"ס למקוס ונכ"ס שצ"ר ח"ס לגריוח ח"ס והימית לבו שכ"ר מוכ לו להס שקר כנשון חמיתו ולינו רולס כהט"ס: כהט"ס אל"ו מנענע מהט"ס מקורכת כלומר ש"ס ממנו ש"ס

שער התשובה

ובמוכו כמ"ש (תהלים כט) מזב וישר ה' על כן יורה הטאים בדרך ואמר (דברים ד) ובקשתם משם את ה' אלהיך ומצאת וגו' וכתוב (שם ל) כי קרוב אליך הדבר מאד ואמר (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קוראיו וגו'. וכבר בארתי לך אחי מחובות התשובה ונליתי לך מאופני החזרה מה שיש בו טענה עליך ונפסקו בו אמתלאותיך ומה תאמר מחר לאלהיך סכלתי ולא סכלת או תאמר עשיתי מה שעשיתי ואיני יודע ומה תהיה תשובת השאלה הזאת ומכלי ספק נהיה נשאלים. הכן התשובה בעוד שמאריכין לך. ודע אחי כי התשובה על זה איננה יוצאת כי אם ממעשינו לא מדברינו וחשוב עם נפשך תניע לרצון בוראך כי לא ישנת הטוב היום אלא הממהר אליו ופרי הקצור החרטה. הקיצה אחי משינת פתיותך וחמול על נפשך שהיא הנכבדת שבפקדונות הבורא אצלך וכמה ועד מתי העכוב הזה וכבר כלית ימיך ברצון תאותר כאשר עשה העבד הרע הלא תשוב וכלות שאר ימיך ברצון בוראך וכבר ידעת כי ימי האדם קצרים ותשאר כלי ספק יותר קצר כמו שאמרו רז"ל היום קצר

מרפא לנפש

חטא כי לפעמים העולם נ"ץ יתח מלחו דבר: וכבר בארתי לך אחי כו' ומיין בעיני כלכות תשובה צדוה עניוה שאין לכם חלק לעושי' עיש כדורך וביוס שם ברא' שכל אהר מאלו אין לו חלק לעושי' כשחם בלא תשובה אבל אם שב ומשגח ומח סוף נעימ' ב' מני העושי' שאין לך דבר שמועד כעני התשובה אטילו כער בעיקר כל ימיו ונחלהוה שב יש לו חלק לעושי' משאמר שיום שלום למוח ולקרוב אמר כי ופחמיו שכל הרעשים ויואל ככן שחורו כחשוכו כיון כנגלו כיון כמפסותיו מקלטן ארון משאמר שגור כיום שוכנים אע"פ שעריון שוכן הוא כשחי כסהר שב ולא כגליו מקלטן ארון כחשוכו עכ"ל. וכ"כ חוס' דרם דף י"ז ובפ"ד מונה כ"ז דברים המעכבים את הפשוטה ונר"ח ונכמה סמרים הביאו חוסם: ונפסקו בו אמתלאותיך און כ"כ שום חיוון למח לא תשוב אל ה': ומה האומר לאלהיך סכלתי ולא סכלת או חיובך לומר לפני אלהיך שחיית סכל ונשר ולא ידעו וכלתם און אחס סכל בשאר כנסותיך: ומכלי ספק נהיה נשאלים ונודעו לך לתח לך דרם נקיר לתח דין ומשנה כל כל פניו מעשיו וכמו שחמור כל האומר הקב"ה ומרן הוא יחמור חיוון ולכן כהן השוכב בו: ודע אחי כי התשובה ע"ז על כל הטחמיו: איננה יוצאת כיא ממעשינו לא מדברינו ר"ל לא הדיבור עיקר ואינו מוטעל לך מה שחלם מתודה ואומר כשינו חסיו וסלה לנו וכו' ויודים אם לא שב כפועל מענינות שנידו כמיס ומורס ועווב ונחם: כי לא ישג' הטוב היום כלומר ישוב היום שחא ימות למחר: ופרי הקיצור החרטה אם מתהרס ועוש' תשובה לעולם כל מה ששגש' לא יוכרו לו וכן לא פירותיו מכל עמלו שגמל לרין ולכסלה ולא עוד אם יעשה תשובה מהסתה כי כלאו יעשו מכל ענינות איות כמיס חזיל וכן פירותיו טעונות כגיל. וט"ל פיי ופרי הקצור כוסס של מקר' כענוותן אם תהרס בו דלא יתהרס לו כענוה"ל או כענוה"ל בשעת קיבוץ שכר: כי ימי האדם קצרים ותשאר כו' כל ימי האדם קצרים ימי שמויו כהס שגמיו שבו ומרסי מו שכר

פת לחם

חדש לחציו יילטו מכל עקסו רומים וישם שקוב למישור ודע מה שציון אדם לתקום חמיר ומורס אורו כו' ולמי שחא ימי מקדור יותכר על מה שגועג לנריותיו ממה שגועג לעמלו כמיחמרס וזל כירכסם לכן הקדיות: ישיכס. ס"א כראשון יוסכ כמו דברס: טוב וישר חי' שהלדס נקיר להקיד יוזר על כוונע לתקום לכן קדיס דוד טוב לעשר: מחובות החשברה אף כסלל מחיוס שהלדס נקיר לשוב כחשוכס: מאופני החזרה כמיס אופני שחורס כאלדס כחשוכס: מה שיש בו תורה ע"דך כמה שגליוו לך ונכספון אמתלאותיך תמו ונכרתו כל אופן אם לא תשוב: ונפסקו בו אמתלאותיך תמו ונכרתו כל האמתלאות שיהס לך להשוב על עגלותך עלשוב: ומה תאמר כו' סכלתי ולא סכלת אף תאמר סכלתי כדכר חיוס כחשוכס וכלל יודעי שהלדס נקיר לפשפס כמעשיו ולשוב כדי בלחמ' לא סכלת מה סכר ככר גליתו לך מחובות מעשיו: או תאמר עשיתי כו' ויני יודע כלומר חסו יודע אף לשוב ממה שחיי ככר גליוו לך אופני החורס או פכודס איסי יודע מה ששחסי כמו שזכר העלמס שחינו יודע את מה שעק ודע מה שגם זכר אונס אמחלל כניל: חשוכס השגרה הזאת מה שחיי כשפאלון למח לא שנת כחשוכס אחר שחטאת: ומכלי ספק כו' כלומר שחא תדמס שחא ישאלוך לחמ' לא שחפסס כוס שחודאי כהיס נשאלים על זה: לא מדברינו שחא ימות הלדס בלא תשובה כעולם אע"פ כהסין עמלו כחיוו ואמר כניס הכרכ עממס הדשה לשוב לא יקובל ע"ז לנעל כחשוכס: ופרי הקצור החרטה כפי כלומר כחולדס סיואלס מקלטן ופעלות כוח החורס שחודאי יתהרס כאלדס אחיכ על עגלות: וכמה ועד כרי כו' שיש דברים שגליוס לכחשך זמן עגלותם ויש דברים שהלדס מתמחה על שיעי כוח המוכשר לוס

טוב הלבנון

שלא תשובתו בכל לנו: ובקשתם משם את ה' אלהיך בכל מקום שחטה אף קרוב לעמו לעשות תשובה שלמה: כי קרוב אליך הדבר מאד כפיך ובלבדך חוקך לרין אך שיהיה לךך שלם כחשוכס ולא ישלח ה' עוזך מקדס: סכלתי ולא סכלת האמר שסכלת ואיך יודע כיול לשוב כחשוכס, וכחמח לא סכלת הנה יש דרך ישר לפניך כאשר הויהיך: עשירתי מה שעשירתי מן העוונס שאיני יודע כיול לעשות עליהס חשוכס: השאלה הזאת כשישאלו אותך היה לך לשוב כחשוכס וס' יסעךך, כמו שזכר למעלה: ומכלי ספק נהיה נשאלים שחודאי הקב"ה ישאל חומה למח לא שבו אליו כל העונס כחשוכס קשה עליהס ששבו כענין שזכרתי שודאי טענה כעונה ה"ח: ופרי הקצור החרטה הפרי העומח מן העגלות והקיבור למחר כחשוכס ה"ח החטסה שמתהרס אח"כ הרבי: משוינת פתיותך שחטה כפתיותך כמו חליס הנכרס שאינו מרגיס מלומה: הנכבדת שבפקדונות הבורא כלומר מחר הכחות שחלדס כמו החמס והמתעורר: העבד הרע הכורס מן אדונו: כי ימי האדם קצרים ימי שמויו שבעיס שחס וחס כענוותן שמויס עמר: ותשאר הנשאר מן החייס שחך מהייס

ועל זה חמ' וכמה כלומר קודם משך העגוב הכי בו ישר זמן מוצגל שרין העגוב כ"כ או חסדיכ מתעכב ע"ז שחטה נקיר לעשות ועל זמן מוכשר לעשותו ועוד אי ומי והכן ד"מ אף כרביס סחוס וס לו מיה חמ' טוב ממיס או שחלכס ע"ז אפכר שישיב לך סחוס נקיר לרור דוקא כזה כפי עור שחך מן אף כו' אך או שישיב לך שאינו יכול לכנסם לבית הבור' עד שיעי עמ' פלוגי וחס חסיס חשוכס ממיין כראשון חסיס שאלךך ממיס זמן כורכך לרירס בית או וחס חסיס ממיין שגני שחלכס ממי יגיע חסין סחוס חסו ועד ממי: ותשאר

שער התשובה

והמלאכה מרובה היתה לך אחי רוח יקרה ונכבדת כבדת בה העוה"ז הנכזה והכלה והנחיה. אחריהך הנשארת לך הלא תנשא רוחך אל המקום הנכבד והמעון הרם מקום אשר לא תשפלנה הרוחות העולות אליו לעד ותמחר כעוד שער התשובה פתוח והקבלה והכפרה מצויה כמ"ש (יטעים נה) דרשו ה' בהמצאו קראוהו כהיותו קרוב. מהו אחי ומהו קודם בא שחלך כי אינך כמות (כחיי) יום אחד ועיין לנפשך עיין שיאות לכבוד ויהיה שקול עם שכלך. ומי שרוצה להגיע לרצון בוראו יכנס מן הפתח הצר שיכנסו ממנו החסידים הסובלים וכולנו בקוה המובע ולא יגיעוהו אלא המספרים אליו הרצים עדין כמו שאמרו חז"ל הוי עז כנמו וקל כנשר רץ כצבי ונבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים. ואמר דוד (תהלים קיט) חשתי ולא התמהמהתי חשוב עם נפשך וכוש כבוראך שתתנהג עמו במדה שאינך רוצה לנפשך להתנהג בה עם נברא כמוך כי אתה יודע כי כשתקציף בעל מעלה קטנה מאנשי המלך על נפשך אינך מתעבב מהכנע לו והתחנן אליו לחול לך ולהבטיחך מענשו עם חולשתו בזה כ"ש אם יקציף עליך השר וכל שכן המלך שתמחר לבקש מחילתו ותחיש בתשובה אליו ולרצותו מיראתך מהירות עונשו, וכבר ידעת חולשתו מעשות דבר בלתי גזרת הבורא כמ"ש החכם (משלי כה) פלני מים לב מלך ביד ה' אל כל אשר יחפוץ ימנו עם כלות מלכותו ונתישת ממשלתו והתחלקות לבו ומרדתו בקצת הדברים מקצתם ועבור השכחה וההעלמה עליו ורוי מה שנעלם ממנו מן הדברים הנראים כ"ש הנסתרים. ועם ידיעתך כל זה אינך מתאחר לבקש ממנו לחול עונך ולמחר אל מה שירצהו ויקבלהו ממך ואין מרפא לנפש

כל בנינום איך הנכר בודאי מעט מוצר ומו וודע שיכלם שוחמו שמה ימות קודם שבעים שנה כמו שאלו רואין בכל זמן ועת כמו שפסיק: והמור בעוד שער החשובות פתוח ל"ל צעוד נתיים חייךך ונצטרע בעצרת ימי תשובה ששער התשובה פתוח כפי לימוד כמ"ש קול' על פסוק דרשו: כי כסאללו וכו': עיין שיאות לכבוד בוי ריל שעתיד לעשות הכל לפי כפי ולי שכלך שלא לעצמים עול כדו על נפשך ותאחד הכל כמ"ש נפוך שער הכנה כי והסכננ לאע וממון בקנות המדות ספוטם

פת לחם

ותשאר בלי חסך בוי פירוש יותר קלר משה שסיס בתחלתו: הנבזה ממנו והכלה בספק זמנו: והקבלה קבלה הסובס וספרת העונות מלוים כלומר נמלאת לך: קודם בא שחלך כלומר בעודך ברוח ושלם כנחך שחמך שחלך חולה ומספחך מן כמות או אין דעתו כל"ל ללונת וכמותו חלוטים גם הסיס תענית או לשכונת סכרת: שיאות לכבוד שכל אחד שיונו קלר חלוק מוחלול לפי מהות פאחיו ולי פריקתו ועשית ניסו: ויהיה שקול בר שסיס העון שקול כמות עם השכל כלומר שלא ימנע עיונו ועיון כמו יכולת שכלו: ובלנו בקוה בוי שסיס טובו סוח וכסף לכל אכל לא ישגורו חרי קו': הממחרים אליו כללם: הרצים עריו כפועל: להנהיג בה מלך מה מוסכ על המדס: עם כלות מלכותו שסיס מלכות סוח אשכרי ואשכר שתכלה עם מלכות מן האופס ספיה או שתהפך פירוש תעוב ממשלחו מסס: והתחלקות לבו שלנו חלוק לדברים רבים ועל כן ממנע סגנחתו בכל אחד מסס פי כמות חלום סס סובגללים: שחררו בוי שקלם דברים אלו סחוי סווס עמלו לפסוק כסס מתקרת דעתו ומונעתו לדברים אחרים: ועבור השכחה וההעלמה עליו שיכול להיות שמתעורר עליו הספק או ספולס דסינו העדר סידיעה בתחלה: סרוב מה בוי סרי אלו רואים הרבה מן הדברים הנראים נעלמים ממנו כ"ש כי: אל מה שירצהו בוי חלה סחיו וסללם לכוים וזוי וסכרי לעשות סכרי סחוי רוס

טוב הלבנון

עד יוס מוקך: והנחת אריריך הנשארת לך כל' עונת סדרת שמתך יקרה על הנחה אחריך קריסו ולהשאר לך נתיים מלאים כל סוב: והמעון הרם הדינה סרמה: אשר לא תשפלנה הרוחות העולות אליו כל' אילו זכית להנביה שמתך אל מקום מענה חלתי קדם טוב לא סחד ממדכנתה לעולם ועד: בעוד שער התשובה וכו' כל' בעודך חי ושלם בנוסך וכמתך לשלח עליך משה התשובה: קודם בא פחדך סרס יגיעו הטיים אשר. חתמר אין לי חסן כסס או יקדמך המוח: עיין שיאות לכבוד עיין במשעך כפי הרלו וספער לויס כמותך: ודאי שקול עם שכלך כל' חסא שזקל העיון עם השכל הישר אשר לך לבל יתעבר בעיון חלות דמויק והסמות אשר לכךך טוטה אליהם סיוס: מן הפתח הצר כאשר משלו החכמים דרכי עולם הנצ לפתח צר כחרמון גדול ומקדס מן שמתלנו צר ודוקח ואחריסו ריוח ודלה: הרחמיים הסובלים וכענין שאלמו חז"ל קך דרכה של טורה עם צללה חסכל וכו': וכלנו נקחה

המזב ולא יגיעוהו וכו' כל' שח"ס שכלנו מקיים הסוב וכל אחד שמתוקק לחי עו"כ אין הדבר חלי בתחלה וחסק אכל לריך למחר חלוי ולהשתדל בקנין: הרצים עדין עד הדבר סוס כמו האזנה עדי (במד' כ"ג): עם נברא כמות חלוי עם נכרס כמות: בעל מעלה קמנה ממונה קמן מחלוי האל: עם חולשתו בזה ידו חלוטה לעשות קך שפסיס מבלי פקודת מי שלמעלה ממנו: ותחיש סמחה כמו חופה לערמי: מהירות עונשו שיקדם אופן הענש ככרת ספיים ארום: עם כלות מלכותו וכו' צניוק מה שמלכותו אינו קיים לעד ומסמך פ"י מיתמו או אשר פנעיים אשר אשכר שיקראוהו בממשלתו: ונתישת ממשלתו הריסם מלכותו מל' ויסמס ס' מעל ארממו (דברי' ל"ט): והתחלקות לבו וכו' לנו חלק כזכרון הרבה דברים וענין אחד מכלל או מסרדי חס ענין האחר: מה שנעלם ממנו מן הדברים הנראים וכו' שחף חס הדבר לגד עיניו סמכה ל"ש

שער התשובה

לא נבוש אחי מבוראנו המשקיף על הנסתר ועל הנגלה ממעשינו ומחשבותינו אשר לא תעבור עליו שבחה ולא העלמה ולא ימרידהו דבר מדבר ואין מנוס מדינו ואין קץ למלכותו שנמטה מעליו ונתאהר מהכנע לו ומשוב אליו ואין אנו יודעים עת קצנו ותכלית מרת ימינו, ואלו היה אדם מזוהר אנשי קריה או אנשי מדינה ויאמר בני אדם היו נכונים לנסוע לעזה"ב כי איש אחד יפקד מכם בחדש הזה ואיני מודיע אותו (ס"א) ואיני יודע אותו) האין מן הדין על כל אחד מהם שיהיה נכון למות מיראה שמה יהיה הוא האיש ההוא ואיך לא נהיה כולנו נכונים לו ואנחנו רואים כי המות בכל חדש מכלה מספר רב מן החיים הלא מן הדין עלינו שנירא על נפשותינו בכל החדש ונחשוב על עניינינו וצדנתנו ובית מועדנו קודם עת הצורך אליהם אפילו יום אחד כמו שאמרו ז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך ונאמר (קהל ס) בכל עת יהיו בניך לבנים. בחון ביתרון שכלך והכרתך ברור זה במה שאתה רואה בעיניך בכבוד מה שיניד לך וזולתך ואל תדחה שכלך ובינתך כי כבר נאמר כי לבורא יתברך על עבדיו טובות אם יקבלו אותם יגוהו במ (ס"א) ויוהו במ) ואם ישיבום עליו יהיו למענות עליהם ואח"כ ישומו לנקמה והבורא יתברך המיב לך בחכמה ובתבונה ובדעת שם לך בהם יתרון על זולתך הזהר והזהר שלא ישומו למענה עליך וכבר העיר אותך אל הדרך הישרה והורה אותך נתיב טובתך ולחמלה עליך ולנהלך לאט ולא רצה לך שתמיד על פתיותך ותחזיק במריך ללכת עמך על דרך החסד אשר יאות לו ובחמלתו ורחמיו על ברואיו כמ"ש (מלכים כה) טוב וישר ה' על כן יורה חמלים

מרפא לנפש

וכוהר מן הכרח וסמלגס מזלי הדגס כי רוח סמלגס נזר הוא סכס לכנות אורי ע"ס וכו"כ גר"ח ע"ס: שגשה מעליו מוסב על לין לא נבוש אחי מבוראנו כי שגש מעליו ואיך נהיה נטוים מעליו וסנין כחריק: ויאמר ביא היו נכונים כמו היו נכונים לזר כשלישי: יפקד מכם ותכר מכם - כ"ל ימות: ר"ל שוב יום אחר כי ולכן ישוב סיוס שום ימות ומת: בחון ביתרון שכלך כי בברור עם ברור. למי. ארז נתון שכלך ותרמכו מעלמך הכל בברור וזאת מה שמתברר לך וזאת כי אינו רומס ראה למיטע: יגוהו במ כטוכס ונתח כוח: ואם ישיבום עליו כי ר"ל שלמו רזס נכונת סבורה כמו שכלל וסבינס או שכל סטונת שנתן לנו לנכונת לעבוד אותו כי וסוף אינו רזס ככך וממנה כי ס"א הוא כוסט טטונת סבורה ועתיד לתן דין על טטונת ויסו לנתמט שטמ"כ בעל דין מקום לגבות ממנו ספורטעות כי וסוף דמג כ"ו: הזהר והזהר סכטל לחק סעיני: וכבר העיר אותך כי הלא כל סניאוס כלס לא עמדו לסס לטברלל קכ לטחורס למוטב וכל דגריס חיים וקיימים לעד וטלומי עולמים: ללכת עמך מוסב על ונטלך לאט ללכת עמך כ"ו: וכבר קרא אורה

פת לחם

ותחסר יודע שקלס ממך: ולא ישרירחו בו כמחמסס ז"ל סכל נפקדים כסקירס לחת: שושפה מעליו כי שטט סנין כחריק' לומר סתכן סניסס טטוים ממנו ואח"כ נחטר מלכני: כ"ו: עת קצנו סגור עלינו ח"ו גנירס שמיס ומדס ימינו על הקטוביס לנו מיוס סולרני: ובחשוב על עניינינו לומר על מעשיו שפעלו: וצדנתנו דגס לדרך סתחוקן עד כולנו למקום סמועני ואח"כ סדרכיס כנרכיס לנו כמקום סמועני לנו בעלס סכל. קודס פת סלורך מוסב על מלח ומחשוב: בכל עת כי ונכר אמרו רז"ל כוס מלל למלך: בברור מה שיגיד בו שגשו כפסל שגמעות מוולתך סמכסר אחי קריס כ"ל שסס נדח"ס הדין כדור לך עתסס נרץ לסיוט ככון ולסגיייר כי יסיס כדור לך ע"ס מס שעתס רזסס נשינך שסמות מכלס וכו': ואל תזרחה שכלך כ"ו אל טעסל כל יס סדעס דרכי ססכל מוקיב' לך: על עבדיו טובות יס סרכס טובות שסלס ממנו י' פל עבדיו: יגוהו במ יכיס לסס נחח וסלס כסס: ואם ישיבום עליו כלו שלל ותחלו כסס כלרס סמכ"ס לתפרו ממוס שגנין לו: יהיה למענות עליהם שפוט י' יקטנו עליהם למס סיסס ספיה טונס: ואחר כך ישומו לנקמה שעל זס נוסף ותחייבו שלל רז לטלל עמסס כטוכס ססביב לסס ונמלל כאלו חיו מן לסס סספסלס לנמסס שפוט י' יקטנו ועל דיוט מלל רז"ל מכת סקייס ומחמתה וכו': אל תדרך הישרה לססייר מדרך טוטס זוס ע" סור מרע ועל עסס טוכ חמס וסורס אותך וכו': ולחמלה עליך ולסן סכטוב למומלס עליך (ומחלל טז) כללמר כל זס סוד טוטס לסיורו חומל עליך ומכסלך לאט ולינו מכסדי עליך סטונת: שחתמיד על פתיותך נלכת אחר סוללות פתוס כנחת: ולא רצה לך לא רכס כן. כמ"כ מלל לך איט

שוב הלבונו

הנסתר מעני עיני: ולא ימרידהו רבר מרבר לין דבר אחד מסדי למוט עד שטכת בעצורו הדבר השני: ואין קץ למלכותו שגשה מעליו שגמלגס מלחו אל מקום אשר לא יגיע דבר המלך הזה ודמו, שגשה מעליו. היחן שגשה מעליו: יפקד מכם יחסר מכם כי ימות בדין המלכות: וצדנתנו מ"ל דגס לדרך: וכיס מועדני בית הועד של שמוטעו אחר יום הסקודה: קודם עת הצורך כל' קודם יום סמיטס שלל לרץ כסככס ליקח עמו דגס לדרך אשר הוא הולך עליה: אפילו יום א' עכ"ס יום אחד: שוב יום אחר וכו' ותאלו סמלומדיס וכי אדם יודע כמה הוא חי וסיסה סממנה ח"כ כ"ש שכל ימיו כמחשוב: בברור מה שיגיד לך וזולתך עם כדור מס שגדי לך אדם הקורא אותך לעבודה ה' ומוכיח לנפשך על עבדיו טובות גמל עם עבדיו טובות כמת לסס כיסו ססכל וסכריס ותמיסס ממשמיס אותס: ואם ישיבום עליו כלו' אס יסיבו סטוכוס כנגדו ויטגדו כסס רלנו: ידעו למענות עליהם עמידים ליתן דין בעצורם שללו לא יסס להס שכל ותמיס לעבוד אס ס' לא יסו נממיס על ממשיס כסוס כפרד אשר לין להס סנין: ישומו לנקמה כל' סטוכוס יסומו למקום שגשם של מעלה: ולהרץ לאט להסינך

שער התשובה

בדרך וכבר קרא אותך לאט ובלשון רכה ואחר כך בתוכחה והכלמה ואחר כך הזהיר אותך בעונשו כדי שתשוב אליו ותמרה לחזור עדיי. מרה אחי ומהר להאזין אליו ולשמוע בקולו ולדבקה בו ובחור לנפשך מה שכבר לה אלהיך ורצה לה פה שרצה ממנה בוראך, ואל תביאך העצלה להקל בה כי אם תקל נפשך בעיניך איזה דבר יהיה נכבד אצלך והזהיר פן ישיאך הרהור לבך ויאמר לך עתה אחרי אורך התעלמותי וחליפות רוב ימי אשוב אל האלהים ואבקש מחילתו וראוי שתשיב עליו כמה שאמר הנביא בענין הזה (יחזקאל יח) וכשוב רשע מרשעתו ובשוב צדיק מצדקתו עד סוף הענין. וכבר המשילו זה הקדמונים לאדם שהיו בידו דרכמוני כסף והיה צריך לעבוד בנהר גדול וכאשר עמד על שפת הנהר השליך הדרכמונים ההם בנהר מפני שקוה להפסיק הנהר בהם והשליכם כלם חוץ מאחד שנשאר בידו ולא נפסקו המים בעבורם וכאשר ראה כן אמר למלח אחד שהיה בנהר קח זה הדרכמון אשר בידי והעבירני בספינתך בנהר ועשה המלח כן והגיעו לחפצו בדרכמון ההוא אשר נשאר בידו והשיג בו מה שלא הניע אליו בכל הדרכמונים שאבד בנהר וכאילו לא אבד מאומה. וכן בעל התשובה אשר כלה רוב ימיו בזולת עבודת הבורא כשיחזור בתשובה באחרית ימיו יבחול לו הבורא מה שקדם מרוע מעשיו כל ימיו כמ"ש (שם) כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו ואמר (שם לג) כל המאטיו אשר חמא לא תזכרנה לו. ואל יכבד עליך אחי הערתי אותך לשמירת עצמך אשר ארכו ימי התעלמותך (פ"א התעלמותי) ממנה כי לא יחדתך בה מבלעדי נפשי והכנע לאמת ואל תברח ממנה והודה לאלהים אשר העיר אותך למה שלא ידעת ואל תקח אורך התעלמות וזולתך המעיר לך לתענה לך

מראא לנפש

לאט כמיס חזיל אין בעל הכתמים טועג נפשיות חתום כו': החזיר פן כו' ויאמר לך עתה אחרי אורך כתיב כלומר פן חתום נלבבך וזי אחר שכבר נלו רוב ימי נעמיתך ארך אשא פני לשב אל הכללים פן ואלו לא יקבל אחי. אל חתום כן כנר כתיבו כל הנפשות וגם משה רבינו משה סקב"ס וקבל אומות נמשכות ואין לך דבר כשומד נפשי הנמשכות ואל"ס שפוח חסד הנורא לקבל תפוחנות איננו יולא משרות כדון מחמר שאין לאדם בכל מעשיו אשר יפסח חתום כשומד רק הנחירם והסכמתם לזכר וגמר המעשה הוא בשלם ע"י שפ"י כמו שנהבאר בשער הכתותן נפשי חלק כ"ד ע"ש בלחוד ונכחם מקומות א"כ אם האדם שכל נבל לנו ומתקדם ומתעבר על המעשה אשר עשה סלולו ואלו שפ"י שפ"י עוקר נוס מתחבטו והסכמתו שפ"י לו נעמיתם כאלו לא עשה כלום נמלא מתחכם והסכמתו מלא מירי מתחכם והסכמתו ועיפ"י הוא חסד אל שכבר סיה חסדו רואם נעמיתם וחסן כן מחד והסכמתו ממנו וזהו חסד כשכר מנולת ימיהם פ"ד ע"ש. ויזיל ר"ח כשכר סיכר אל ימי נואם נחמתי הוא אל ואמר אחרי אשר סגרתו נעשות כל ע"י ארץ אשכנז ששכנה ויעביר על לנו אכתי טווס וחתום ונמשש סגדילו נעשות מכל ארץ אשכנז ונמשש קבל אומות ואל"ס נמשכות והכלם מנחם עכ"ל: וכבר המשירו כו' טוין נמשכות ירא כי שתיים כדרכמונים ולא יתלכס לאכדון ע"ש: ואל יבבר עליך כו' לומר כי כנר ממני סדכר לשב לעת זקנתי כי הוא לטובתך לנחלתך ולשמירת עמך. ולא עוד: כי לא יחדתך בה מבלעדי נפשי כי כל דברי הכתובים שכתבתי עד סוף כל זמנתיים מכלן רק אליו ימי אחר שנדבר אמת נפשי עליך לך כנענע לזכרי ואל תחכם מסס: ואל תקח אורך התעלמות וזולתך

טוב הלבנות

אינו: וכבר קרא אותך לאט נחמת ונלשון רכה כמ"ש טוב כרים טובים וכו' ונאמר טווח והכלמה בית ישראל מדרכיכם. ונאמר טוב טווח בית ישראל למה חמוטון: ובחזיר לנפשך וכו' מאחר שהנולת חסן לחסוף אליו נפסק אל נא. חמנע נמשעך הרעים מללכת אליו: איזה דבר יהיה נבבר אצלך הנה כל פועל אדם הוא למשן נמשו ולא יחריש באכדון נמשו חסן חמנע ככל פשעונתו: אורך הרעלמותי וכו' כו' היחכן שחמר אורך רשעתי וכלתה רוב ימי נחמתי יקבלתי האל נמשוכה, שאין הדבר כן שאף העובר כל העבירות ככל ימיו ועב נחמתי הקביה ירחמנו: ובשוב רשע מרשעו ועם נאמת שפ"י עשה כל טעבות ה' ושב נחמתי חיו ימים: ובשוב צדיק מצדקתו וגו' ללמדך שהכל הולך אחר סוף ונחמתי מעשיו שפ"י לך כו' ונמשע של נחמתי ימות

פת להם

נעולם: שתשוב אליו כשכר מרע ותמכר לחזור עדין לפעודי נעולם טוב: להאזין אליו נלשון דנה ונחמתי: ולשמוע בקולו כשכר ממש ששוכר: ולדבקה בו לזכר נחמתי כמו שאנו מתפללים ודקנו נחמתי: מה שברר כו' היינו כשוכר כשכר ממת חמק טבח: לו כו' וזו לא יושג אם לא אחר שחלה חתם לנפשו למעשים כרומם ממנה כו' ימי: אשוב אל האלהים כו' בלחן נפשי: אשר ארכו ימי התעלמותי נרפם כלומר פן האמר אלי אחי אפי הגרונן סלל אל חתם חולית חמוט יולא כי יחדתך כו' כלומר גם עני ועלך אין חמוט נחמתי והנכע לאמת כו' כלומר גם לו יחסי כן שאינו חמוט עניך כעלך מים אחר שנדבר אמת נפשי עליך לנכע לזכרי וכנר נמשלו דבר זה לא"ס סהב"ק בלשון יולא קורא נגון בני אדם גם ניש אית שמרו לנס מתבערת יקוד אפי היחכן שחממר מה לו בלחן קולו כפי נחמתי הוא מוכיטי סלל למשן כשכר הוא נא שככר וזו עוד שחמק נכד חמלון וזחל"ס אומות אוד נוסר ומתלכס בו ומדו נבשו חרוד בו לא מפני זה חממר נואם לזכרי סדנכים כלמת: אשר העיר אותך

בעל אשר עשה: דרכמוני כסף שם ממנשת שילאו צימים קדמונים: להפסיק הנהר כשכר נעשות לו פן יס יבסי ויעזר דרך עולמס: כי לא יחדתך בה מבלעדי נפשי חלו' לא חתום כלכד חיי משרה דרכ

שער התשובה

ולאמלתא כי זה מתרמית היצר ומצודיו לאנשים אשר הברתם חלושה. האלהים ישימו פן
המטהרים אליו והשבים עדין בלב שלם ברחמי אמן :
שלם שער השביעי. בעזרת האל יחברך :

שער השמיני שער חשבון הנפש

בחשבון האדם עם נפשו לאלהים. וזה פתח השער :

אמר המחבר מפני שקדם מאמרנו בנדרי התשובה ותנאיה והיה החשבון עם הנפש אחד
מתנאיה ראיתי לסמוך לה באור עיני החשבון עם הנפש בעבור מה שיש בו מעניני
ההערה לה למה שיש בה תקנתה בשני עולמים כמו שאמר דוד ע"ה (תהלים קים) חשבתי
דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. והוא לנו לבאר מדבר החשבון עם הנפש ששה ענינים.
הראשון מה החשבון עם הנפש. והשני אם חשבון כל בני אדם שוה אם לא. והשלישי
על כמה פנים יהיה חשבון האדם עם נפשו. והרביעי מה תועלת החשבון הזה. והחמישי
אם האדם חייב לחשוב עם נפשו תמיד אם לא. והשישי כמה שחייב האדם לסמוך
לחשבון מן המעשים :

פרק א אבל החשבון עם הנפש הוא השתדלות האדם בעניני תורתו ועולמו בינו וכן
שבלו כדי שידע בזה מה שיש לו ומה שיש עליו מן החובות וכבר הזוהרנו
על זה הנביא ע"ה באמרו (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים
טרפא לנפש

המעיר לך בו' רץ ואל תקח ראה מלאכה רשעים שם מאריכים בטוהם ונרשעתם ולא יתנו לך לשוב לעולם ואפשר שם
עולם לנס חזון מלכות מלכות ונבירה אולם וגוי ואיך הם לך למכול ולפוק כללו הם לעולם לך ולאמלתא כשאר ויכיר
שחקק ראה מאשר עורס ורעים : כי זה בתרמית היצר להקית אותך ויולל לך : אשר הברתם חלושה וחס שמיים
בעוסי ונעוסי' וכן כפוף שער כעוטה כדברים האלה ע"ה אהל אהנו ישימו האלהים נדחמו מן האנשים הממס הממכרים
לכזב אליו בלי אחר והבטס עדין בלב שלם אמן קו יכי לזון :

אמר המחבר כי והיה החשבון עם הנפש אי מחנאיה כמ"ס שם נפיש והחמישי שוכית נפשו ויכלמו נפשו נפשו
פ"ה וזכר חנין מלך חסון האדם עם נפשו כמ"ס שוכית עם נפשו כיון לזון ועי' זכור ולא יסכת את חלוקי ואל
פורשו כמו שמכרם בנ"ה ובסי' ורעים : כי זה בתרמית היצר להקית אותך ויולל לך : אשר הברתם חלושה וחס שמיים
כזה שמתעורר בטעם למס עם נפש תקנה בו' : השבתי דרכי ע"ה שמתכוונת ונחתי לבי אל כל דברי ועמלי ודאיתי שחלתי כלם
כזה : ואשיבה רגלי אל עדותיך שהיו דרך לנפשו אל עדותיך ואם לאו הכל הכל ודעות רוח :
פרק א כדי שידע בזה מה שיש לו מה שיש עליו מן המדות הטובות ומלכות ומעשים : ומה שיש עליו עוד לקיימם ולהגות
בסם ועדיין חסר מהם וישהול לנפשו אלטה :

טוב הלבנות

דרכי ההלכה מנלתי נפשי כי גם אני עם נפשי מוטן
קדננים האלה : אורך התעלמות וזולתך המעיר
לך מן טעם עיניך אורך המעיר אורך ומתיכה לנשך
והדמה בנשך המעשיכה אורך אף הוא מלריך בנשעו
וכעין שאלמו חז"ל אורמים לו סול קיסם מבין עיניך
אומד לו סול קורה מבין עיניך : מתרמית מלמלות
ומחבולות ית"ד : ובצדו רשעו :

פרק א בעניני תורתו וטובו ר"ל החינו שווא
חייב לאלהים מלך הטובה הכללות כפי
הכנתו והמוחדו לו , וכמכר במשך בראש ס"ב ולכן
אמר עזרא בוי"ו : ועולמו הוא ענין הכנתו בעולמו
הוא שלמה האורה והעולם כמו הפכים , וכמו
שמחזו לוי לי מוצרי , ואושר האדם הוא
שימחה בדרך ממוצע בין הטובה והעולם וכל פועל
ומאמר שהדבר קן הנה ככל הימים לריך האדם לבקש
מה מן הטובה להאלות העולם : בינו ובין שכלו בין
הנפש והפעל שהם ג"כ מאגדים , וכמכר בנ"ה
נשעו עבודה אלהים בהמאכות שמהם : מה שיש לו מן
העבודה לאל שהוא חייב בה : ומה שיש
עליו ומה שמאחר חייב לו יתבדך על ההודאה ועבודה
על פמוליון טובות האל עליה בקחת אומת לעם ונתן
לו פועלו ונרצת גוים ועמל ללומים ועל אי אמר

פת לחם

על ידי : התעלמות וזולתך בו לטענה לך למען נגדו על
חוכמתו ולכין לך לאמלתא לפשו ית' : המכתיבים אליו שלא
ישאלו היצר לדחות לזמן אחר : וישחר לבנו לשוב אליו בלב
שלם לא לטוס פסח רק להכנתו ורוממותו ית' אמן :

שער השמיני חשבון הנפש
המחבר על מה שאמר שיש בה תקנה
בש העולמים ח"ה השכנה דרכי לשון רבים כלומר דרך
לכלית בעוסי ונעוסי' :

פרק א השתדלות האדם בו' כוונתו כלן כמלך השתדלות
לשון ויכוח נמחקר ששכסאדם מחשב כשיון אחס
תקיות והענין מתקשש סכס וסכס כללו שיש מתחנקים
וס עם זה על טענת אחר לח חסרו. ויחבק איש עמו הטעם
ואשפול : בינו ובין שכלו כלומר כיון לזון עמו : מה שיש
לו בו' כמה שיש לו נגול אלל כטורה על מעשיו ולשומה זה
כמס ית' לזורה ית' עליו חוב עבודה על טובותו וסכס לו
וידע מה שמכרש : וידעה היום והשבות בו' ואל' השכנה
השתדלות האדם בו' כוונתו כלן כמלך השתדלות
לשון ויכוח נמחקר ששכסאדם מחשב כשיון אחס
תקיות והענין מתקשש סכס וסכס כללו שיש מתחנקים
וס עם זה על טענת אחר לח חסרו. ויחבק איש עמו הטעם
ואשפול : בינו ובין שכלו כלומר כיון לזון עמו : מה שיש
לו בו' כמה שיש לו נגול אלל כטורה על מעשיו ולשומה זה
כמס ית' לזורה ית' עליו חוב עבודה על טובותו וסכס לו
וידע מה שמכרש : וידעה היום והשבות בו' ואל' השכנה